

RANDKRANT

Maandblad voor de inwoners van de Vlaamse Rand · nov 2014 · jaar 18 · #09

FR · DE · EN

traductions
Übersetzungen
translations

RandKrant moet besparen

**Besparingen bij gemeenten
laten zich voelen**

Jurgen Tack, voorzitter van de Plantentuin
'Oude glorie herstellen'

Woongemeenschap De Okelaar
**Sociaal, ecologisch,
spiritueel**

+ AGENDA

Isolde Lasoen et Les Bens

**Puur voor
het plezier**



RandKrant wordt vanaf 2015 maandelijks nog slechts in de helft van de regio bedeed.

Besparen

De besparingsoperatie van de nieuwe Vlaamse Regering treft vzw 'de Rand', uitgever van RandKrant, bijzonder hard. Bovenop de vermindering met 10% van de subsidies van de Vlaamse overheid voor werkingskosten moet de organisatie ook een structureel tekort wegwerken, veroorzaakt door gestegen personeelskosten en vaste kosten voor onderhoud, energie en gebouwen. Dit heeft voor gevolg dat 'de Rand' een half miljoen euro moet besparen of 10% van de totale dotatie van de Vlaamse overheid. De besparingen vallen vooral in de werkingskosten van de verschillende deelwerkingen, waaronder de gemeenschapscentra en taalpromotie, en bij de druk- en verspreidingskost van RandKrant.

RANDKRANT

Wat betekent dit precies voor RandKrant? Vanaf 2015 verschijnt er per jaar één editie van RandKrant minder, in de maand januari.

RandKrant moet 220.000 euro besparen of 42% van zijn werkingsbudget.

De negen nummers zullen maandelijks ook niet langer in alle bussen van de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand vallen, maar wel in de helft van de regio. De volgende editie wordt de maand daarop in de andere helft van de regio bedeed. En zo gaat het beurteelings verder. Op die manier wordt zo'n 42% of 220.000 euro bespaard op de werkingskosten van RandKrant, waarvan de verspreidingskost de grootste hap uitmaakt. Je kan alle edities van ons tijdschrift altijd digitaal lezen via onze website www.randkrant.be of een exemplaar ophalen in het dichtstbijzijnde cultuurcentrum, gemeenschapscentrum of bibliotheek.

Ook op onze andere publicaties wordt ingegrepen. Vanaf 2015 verschijnt er per jaar een gemeenschapskrant minder in elk van de

faciliteitengemeenten, in de maand januari. We zullen er voortaan wel korte anderstalige samenvattingen in opnemen, naar het voorbeeld van RandKrant.

Toch nog even meegeven dat uit het lezersonderzoek van juni 2013 blijkt dat zowel RandKrant als de gemeenschapskranten goed gekend zijn door de mensen uit onze regio en gewaardeerd worden door onze lezers, en – opvallend – dat lezers van onze tijdschriften meer deelnemen aan het lokale gemeenschapsleven dan niet-lezers, een van onze doelstellingen.

VZW 'DE RAND'

Vzw 'de Rand' werkt al achttien jaar in opdracht van de Vlaamse Regering en de provincie Vlaams-Brabant aan het bevorderen en ondersteunen van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand en de integratie van anderstaligen. De Raad van Bestuur van vzw 'de Rand' keurde op 13 oktober een besparingsplan goed, dat vanaf 2015 zal worden uitgevoerd. De Raad is van oordeel dat elke deelwerking essentieel is voor de organisatie en – weliswaar met veel minder geld – moet worden verdergezet. Toch moeten er twee functies worden geschrapt en zal in 2016 een gehuurde kantoorruimte worden verlaten.

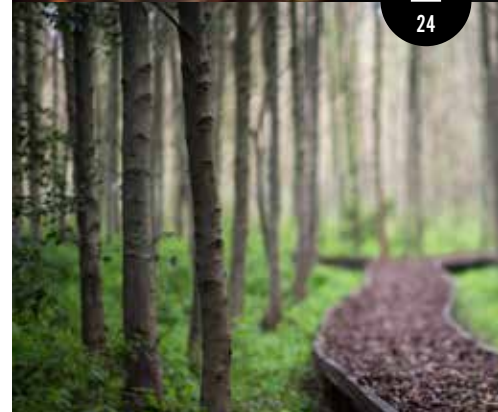
Om ervoor te zorgen dat deze besparingsoperatie volstaat om de komende beleidsperiode de begroting in evenwicht te kunnen houden, vraagt de Raad van Bestuur aan minister Ben Weyts (N-VA), bevoegd voor de Vlaamse Rand, om er mee voor te pleiten dat de bestaande werkingsreserve van 'de Rand' de komende jaren kan worden ingezet.

TEKST Geert Selleslach

i RandKrant verschijnt vanaf 2015 negen keer per jaar, niet in januari, juli en augustus. We zullen onze website www.randkrant.be uitbouwen en nummers verspreiden via cultuurcentra, gemeenschapscentra en bibliotheken in onze regio.



05
24



AGENDA

NOVEMBER
2014





23
26

16
28

INHOUD

04

12

23

- 06 VAN **ASSET** TOT **ZAVENTEM**
- 09 MIJN **GEDACHT**
- 16 **BOUW**WERK
- 24 **OP**STAP
- 25 **DE**KETTING
- 26 **NATUUR**LIIK
- 29 **KWESTIE**VAN **SMAAK**
- 30 **OOG**VOORDERAND
- 32 **GEMENGDE** **GEVOE**LENS

Besparingen bij gemeenten laten zich voelen

Strengere boekhoudkundige regels, de pensioen- en brandweerfactuur en de economische crisis doen gemeenten naar de handrem grijpen. Minder personeel, minder investeringen, extra belastingen. Besparen is de regel om de gemeentelijke financiën op peil te houden.

EN

'Elkaar als mens zien'

Patati Patata. Een kleurrijke naam voor een kleurrijk initiatief. Het opzet? Mensen samenbrengen om op een ontspannende manier Nederlands te oefenen. 'Het stereotiepe beeld dat je van een bepaalde cultuur hebt, klopt vaak niet. Als je onbevooroordeeld durft luisteren, ga je elkaar echt ontmoeten.'

DE

Sociaal, ecologisch en spiritueel

Een oud klooster en twee leegstaande schoolgebouwen in Wolvertem worden omgebouwd tot woongemeenschap. De Okelaar, een coöperatieve organisatie met sociaal oogmerk. Okelaar is synoniem voor notelaar of walnoot, symbool voor een nieuw begin en verandering.

COLOFON

RandKrant verschijnt maandelijks op 188.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Rand rond Brussel. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant • **Realisatie** vzw 'de Rand'

• **Hoofdredactie** Geert Selleslach • **Eindredactie en coördinatie** Ingrid Laporte • **Vormgeving** Jansen & Janssen, Gent • **Fotografie** Filip Claessens en David Legrève • **Druk** Dessain, Mechelen • **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, e-mail randkrant@derand.be, website

www.randkrant.be • **Verantwoordelijke uitgever** Jan de Bock, Departement Diensten voor Algemeen Regeringsbeleid, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel • **Uitrand** wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Besparingen bij gemeenten laten zich voelen

Minder personeel, minder investeringen, extra belastingen. De gemeenten in de Vlaamse Rand moeten maatregelen nemen om de gemeentelijke financiën op peil te houden.

TEKST Bart Claes • FOTO Filip Claessens

Sinds dit jaar legt de Vlaamse Regering de gemeenten strengere boekhoudkundige regels op. De zogenaamde beleids- en beheerscyclus verplicht de gemeenten een financiële meerjarenplanning tot 2019 op te stellen. Ze moeten een positief resultaat kunnen voorleggen en de middelen moeten groot genoeg zijn om de leningen af te betalen. 'Dit heet de autofinancieringsmarge', legt Ann De Saedeleer, adviseur financiën bij het Agentschap voor Binnenlands Bestuur van de Vlaamse overheid, uit. 'Deze marge geeft aan of een bestuur in staat is zijn leninglasten te dragen met het overschot uit de gewone werking, dus het saldo van de ontvangsten en de uitgaven. De marge moet positief zijn op het einde van de planningsperiode, in 2019. In de tussentijdse jaren mag ze negatief zijn.'

ZWARE DOBBER

Voor veel gemeenten betekent dit een zware saneringsoefening. 'Omdat er ook andere

kosten wegen', licht Jan Leroy, directeur bestuur van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), toe. 'Het is vooral de oplopende pensioenfactuur die het hen extra moeilijk maakt. Macro-economisch was die pensioenlast te voorspellen, maar niet hoe zwaar die op elke gemeente zou wegen. Pas in 2011 heeft de Kamer van Volksvertegenwoordigers een wet aangenomen die heeft bepaald hoeveel de gemeente zelf moet bijdragen voor de pensioenen van haar ambtenaren. Pas toen hebben de gemeenten kunnen becijferen hoeveel die kosten zouden betekenen de volgende jaren. En het is een heel zware dobber.'

Maar dat is nog niet alles. De economische crisis speelt ook een rol. Daardoor vallen de belastingopbrengsten terug en stijgen de uitgaven. 'Zo zal een OCMW meer toelagen uitkeren aan mensen die het moeilijk krijgen. En dan heb je nog de brandweershervorming die er aan komt. Vanaf 2015 verdwijnen de gemeentelijke brandweerkorpsen. Ze gaan op in grotere korpsen. Het is nu al duidelijk dat dit voor veel gemeenten een grote stijging van de brandweerfactuur betekent', meent Jan Leroy.

TIEN PROCENT BEZUINIGEN

De gemeenten moeten dus op zoek naar oplossingen om al deze financiële uitdagingen het hoofd te bieden. Zoals in Meise,

waar de gemeente bespaart op personeel en investeringen uitstelt. 'Besparen is de regel', zegt Willy Kerremans (N-VA), schepen van Financiën. 'We rekenen ook op extra ontvangsten door de verkoop van patrimonium, zoals het oud gemeentehuis en de pastorij van Wolvertem. Maar de voornaamste ingreep bestaat uit besparingen. Op onze werkingskosten willen we in 2014 tien procent bezuinigen. Wie van het personeel met pensioen gaat,

'Als gemeenten uit financiële noodzaak worden gedwongen om te snoeien in mensen, heeft dat automatisch gevolgen voor de dienstverlening.'

wordt niet automatisch vervangen. Sommige diensten zullen het dus met minder mensen moeten doen. Voor de dienstverlening heeft dat niet veel gevolgen, de openingsuren van het gemeentehuis veranderen niet.'

Grote investeringen staan niet meer op de agenda in Meise. De jeugd zal moeten wachten op haar fuifzaal en de Chiro Eversheim mag de plannen voor nieuwe lokalen voorlopig opbergen. Onze leninglast daalt niet de volgende jaren. Op een budget van 25 miljoen is dat 3,5 miljoen euro, een grote hap die alleen maar naar de aflossingen gaat. We kunnen ons dus geen luxeprojecten meer veroorloven. Sommige investeringen liggen wel al vast, zoals de geplande Aquafinwerken. Daar kunnen we niet onderuit, want alle gemeenten moeten tegen 2027 een volledig gescheiden stelsel hebben voor regen- en afvalwater. Ook daar kruipt veel geld in.'

Ook in Asse wordt er bespaard. 'Aan onze belastingen wilden we niet raken', zegt burgemeester Koen Van Elsen (CD&V). 'Met een personenbelasting van 6% en 950 opcentiemen op de onroerende voorheffing, vinden we dat onze burgers al een flinke inspanning leveren om de lokale overheid mee te financieren.' Dus snoeit de gemeente vooral in de eigen kosten. Personeelsleden die met pensioen gaan

EN MUNICIPAL CUTBACKS KEENLY FELT

Fewer staff, less investment, extra taxes. The municipal authorities in the Flemish Rand are having to take steps to keep their finances on an even keel. Under the so-called policy and management cycle, the municipalities are required to establish a multiannual planning perspective for the period up to 2019. So a draconian consolidation process is in store for many municipalities. Their burden is being made worse by soaring pension costs, fire-fighting bills and the economic crisis. 'Saving is very much the golden rule',

says Willy Kerremans (N-VA), Meise's Alderperson for Finance. 'We are counting on gaining further revenue as a result of selling off assets but the top priority is to make savings: 10% in 2014. Some services will have to make do with fewer people.' Jan Leroy from the Flemish Association for Cities and Municipalities (VVSG) claims the impact of scaling back investments is twofold. 'Essential upgrades are postponed and the economy has to suffer. Staff cutbacks automatically affect services.'

worden niet automatisch vervangen. Om dat niet te laten voelen in de dienstverlening werken het gemeentebestuur en het OCMW efficiënter samen. Op nieuwe investeringen moeten de inwoners niet te veel rekenen. 'De financiële draagkracht brengt met zich mee dat de investeringsmarge zeer beperkt is', stelt de burgemeester. 'Gelukkig hebben we de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in onze infrastructuur.'

GEMEENTE IS GEEN EILAND

Besparen op investeringen, heeft volgens Jan Leroy van VVSG een dubbel effect. 'Noodzakelijke vernieuwingen worden uitgesteld en de economie lijdt er onder. Putten in wegen blijven putten, een school dat een nieuw dak nodig heeft, moet langer wachten, de aanleg van fietspaden en rioleringen wordt uitgesteld. Dat zijn investeringen die onze samenleving vraagt, maar die dus later zullen gebeuren. Het economische effect ligt voor de hand: ongeveer de helft van de overheidsinvesteringen gebeuren door lokale besturen als gemeenten, OCMW's en intercommunale verenigingen. Als de investeringen worden teruggeschroefd, betekent dat minder werk voor aannemers en studie-bureaus. Die moeten het met minder personeel rooien omdat hun orderboekje niet zo snel meer vol zal lopen. Een gemeente is geen eiland, maar staat midden in de samenleving. Elke beslissing heeft effect op burgers, ook op mensen die hun job direct of indirect te danken hebben aan de werking van een gemeente.'

Als gemeenten, zoals Meise en Asse, besparen op personeel heeft dat volgens de VVSG altijd gevolgen voor de dienstverlening. 'Lokale dienstverlening is sterk mensgebonden', zegt Jan Leroy. 'Dat gaat om het ophalen van het huisvuil, het openhouden van het zwembad, de kinderopvang, het reinigen van de straten. Met andere woorden, als gemeenten uit financiële noodzaak worden gedwongen om te snoeien in mensen, heeft dat automatisch gevolgen voor de dienstverlening. Om het met een boutade te zeggen: je kan kinderopvang niet automatiseren.'

BOUWGRONDEN TE KOOP

Toch zijn er ook nog gemeenten die grote investeringen plannen. Wezembeek-Oppem wil een



Jan Leroy: 'Gemeentelijke investeringen die onze samenleving vraagt, zoals de renovatie van scholen, de aanleg van fietspaden en rioleringen, worden uitgesteld. Het economische effect ligt voor de hand: minder werk voor aannemers en studie-bureaus.'

nieuw administratief centrum bouwen en bijkomend personeel in dienst nemen. 'We hoeven daarvoor zelfs de belastingen niet te verhogen', zegt burgemeester Frédéric Petit (MR). 'De gemeente beschikt over nogal wat bouwgronden die vandaag niets opleveren. Als we die gefaseerd verkopen, kunnen we met dat geld het nieuwe administratief centrum bekostigen zonder andere besparingen die ons personeel of de inwoners zullen treffen.'

Maar ook Wezembeek-Oppem ontsnapt niet aan de oplopende pensioenfactuur. 'Er is inderdaad een stagnatie van de inkomsten uit belastingen en de personeelskosten stijgen door de pensioenregeling. Om dit te compenseren, willen we de belasting op tweede verblijven op een efficiëntere manier toepassen. Bovendien willen we ook antenemasten op ons grondgebied gaan belasten.'

SOELAAS VAN HET GEMEENTEFONDS

Het regeerakkoord van de nieuwe Vlaamse Regering brengt niet veel soelaas voor de

gemeenten. Een lichtpuntje is wel dat de groei van het Gemeentefonds in dat regeerakkoord blijft behouden. Het Gemeentefonds is vandaag ongeveer 2,2 miljard euro waard en is een subsidie-instrument waarmee de Vlaamse overheid de gemeenten steunt. 'Elk jaar komt er 3,5% bij', zegt Jan Leroy van de VVSG. 'Dat is nodig om de stijgende pensioenkosten te kunnen blijven betalen. Maar we kennen de impact nog niet van de besparingen op andere subsidiestromen, voor cultuur, jeugd, sport, flankerend onderwijsbeleid. Ook andere zaken blijven onduidelijk. Wat zal Vlaanderen doen met nieuwe bevoegdheden als de zorgsector, werk en zo meer? Een globale analyse kunnen we dus nog niet maken. Wat we wel al weten, is dat Vlaanderen de gesubsidieerde contractuelen – personeelsleden die op een stukje loonsubsidie van de Vlaamse overheid kunnen rekenen – wil regulariseren. Vlaanderen zal aan de gemeenten slechts 95% van de middelen geven die ze daar tot nu toe voor kregen. Ook extra kosten dus.'



© DL

Gedaanteverwisseling

DILBEEK Het centrum van Dilbeek zal er over enkele jaren heel anders uitzien. De gemeenteraad heeft onlangs het langverwachte masterplan goedgekeurd waarin alle straten rond het gemeentehuis en de kasteelvijver worden heraanlegd. 'Je mag het gerust een historische beslissing noemen', zegt burgemeester Willy Segers (N-VA). 'De denkoefening die hieraan voorafgegaan is, heeft jaren in beslag genomen, dus zijn we uiteraard tevreden dat het concrete plan er eindelijk

is. Het Gemeenteplein wordt een autoluw plein, waar kan gespeeld worden en plaats is voor terrasjes en evenementen. De straten rond het gemeentehuis en de vijver krijgen een stevige facelift. Het doorgaand verkeer wordt zoveel mogelijk geweerd uit de kern en de klemtoon komt te liggen op de voetgangers en de fietsers. De komende maanden komt er nog uitvoerig overleg met alle betrokkenen.' Als alles volgens plan verloopt, starten de werkzaamheden over twee jaar. • TD

Nieuwe website RINGtv

VILVOORDE RINGtv is sinds kort niet langer alleen een regionale televisiezender, maar ook een nieuwswebsite. 'Er is de voorbije maanden hard gewerkt aan onze website. RINGtv.be is volledig vernieuwd. Voortaan kan je het regionale nieuws op een heel andere manier te weten komen. Onze bedoeling is de Halle-Vilvoordenaar nog sneller en beter te informeren', vertelt webmaster Geert Vanhassel. 'De website is een aanvulling op onze televisie-uitzendingen. De hele dag door brengen we het regionieuws, heet van de naald met extra achtergrond en diepgang. Zo kan je als het ware zelf je nieuws samenstellen aan de hand van jouw interesses. Belangrijke interviews waarin we omwille van de snelheid van het televisie-medium in moeten knippen, vind je op de website volledig terug. RINGtv.be blijft uiteraard ook het platform waarop je al onze televisieprogramma's gratis kan bekijken. Maar je kan ook zelf mee het nieuws van de dag maken door ons foto's of verhalen te bezorgen.' • TD



De nieuwe website van RINGtv vind je op www.ringtv.be

Rolstoelbasket

ASSE Basketbalclub Asse-Ternat is gestart met een rolstoelbasketbalteam. Het is daarmee de eerste basketclub in onze regio die mensen met een fysieke beperking verwelkomt. 'We hebben sinds een jaar of vijf al een zogenaamde G-basketbalwerking voor mensen met een mentale handicap en we zijn erg blij dat we nu ook rolstoelbasketbal kunnen aanbieden', zegt Mark Bogaert, voorzitter van Basketbalclub Asse-Ternat. Initiatiefnemer is Chris Deroo uit Roosdaal. 'Een tijdje geleden kreeg ik in het revalidatiecentrum Inkendaal in Vlezenbeek een aantal initiatielessen en toen kreeg ik de smaak te pakken. Geïnteresseerden zijn meer dan welkom. Het rolstoelbasketbalteam zal één keer per week trainen in de sportloods in Asse. Coach van het team is Michel Cant, de voormalige trainer van de Belgische nationale ploeg rolstoelbasketbal.' • TD

Voetbalstadion Parking C

GRIMBERGEN Het dossier van het voetbalstadion op Parking C in Strombeek-Bever loopt niet over rozen. De burgemeesters van Grimbergen en Wemmel zijn niet te spreken over het feit dat ze telkens via de pers moeten vernemen wat de volgende stap is. 'Brussel heeft ons beloofd dat we betrokken

zullen worden bij de juring van de verschillende projecten, maar dat is veel te laat', zegt Marleen Mertens (CD&V), burgemeester van Grimbergen. 'De overlast qua lawaai en verkeer zal voor onze inwoners zijn, dus willen we nu meteen betrokken worden.' Het actiecomité Parking C dreigt intus-

Meedenken over je buurt

GRIMBERGEN Je kunt buurtbewoners creatief laten meedenken over de inrichting van straten en pleinen bij de uittekening van een masterplan voor hun wijk. Het hoeft niet bij praten en discussiëren te blijven. In de Villegasstraat in Strombeek-Bever werden in de zomermaanden drie *buurtplatformen* aangelegd. Die tijdelijke ingrepen lieten de buurtbewoners ervaren wat de herinrichting van hun straat voor hen betekent. Ze zagen onmiddellijk het effect van een stoepverbreeding en het belang van een informele ontmoetingsplek. De tijdelijke

aanleg van de drie buurtplatformen leidde tot een fotoproject. Fotografen Maarten Strack van Schijndel en Luc Dhondt kwamen op het idee om buurtbewoners te portretteren. Maar liefst 196 personen uit de buurt lieten zich fotograferen op het buurtplatform gemaakt van gerecycleerde fietswiel. De combinatie van het buurtplatform met het fotoproject bracht mensen dicht bij elkaar. Het resulteerde bovendien in een kleurrijke fotocollage die met de steun van het gemeentebestuur te zien was in het cultureel centrum van Strombeek. • GH



© DL

sen met juridische procedures tegen de bouw van het nieuwe stadion. 'Hier komt al het NEO-project met 70.000 m² shoppingruimte, een concertzaal, een congreszaal en woningen. Daar nog eens een voetbalstadion bij, een magneet qua overlast, dat gaat er bij ons niet in', aldus Philippe Fierens, voor-

zitter van Comité Parking C. De zenuwachtigheid neemt ook toe bij de initiatiefnemers van het stadion nu de UEFA Brussel heeft geselecteerd als gaststad voor het Europees kampioenschap voetbal in 2020. Welke privé-investeerders het stadion zullen bouwen, is verre van duidelijk. De enige zeker-

heid is dat de timing erg nipt wordt. Ook de Belgische voetbalbond is blijkbaar niet helemaal overtuigd meer dat het nog een haalbare zaak is. Philippe Collin, voorzitter van de Technische Commissie van de voetbalbond, schat de kansen dat het stadion er effectief komt op 80 procent. • TD



Omdat de scholen in **Vilvoorde** dit schooljaar 235 keer een kind moesten weigeren wegens plaatsgebrek vraagt de stad aan de Vlaamse overheid extra geld. • Sinds kort staan er in **Grimbergen** speciale borden om alternatieve routes aan te duiden bij grote hinder op de autosnelwegen. • In **Wolvertem** groeit de vrees dat de geplande nieuwe tramlijn tussen Brussel en Willebroek ten westen van de A12 zal lopen, met onteigeningen en verkeershinder tot gevolg. • De luchthaven van **Zaventem** heeft met 4,7 miljoen passagiers in juli en augustus de beste zomer in zijn geschiedenis achter de rug. • Het Regionaal Landschap Groene Corridor plaatste met vijf partners een groot bijenhotel aan de Houtemsesteenweg in **Vilvoorde**. • Volkssterrenwacht MIRA in **Grimbergen** en de Plantentuin in **Meise** geven kortingen aan bezoekers die zowel de sterren als de planten willen bekijken. • Op 30 november legt Herman Van Rompuy uit **Sint-Genesius-Rode** zijn ambt van Europees president neer. Hij wordt gastprofessor aan de Universiteit van Louvain-la-Neuve. • In het centrum van **Sint-Pieters-Leeuw** komen 120 parkeerplaatsen op de site van het afgebroken rust- en verzorgingstehuis Wilgenhof. • Het nieuwe toeristische infopunt in **Vilvoorde** ontving de voorbije zomer meer dan 2.000 bezoekers. • Door nieuwe tarieven en strengere regels sinds begin dit jaar, zijn er gemiddeld zo'n 40 procent minder bezoekers op de recyclageparken van **Hoeilaart**, **Overijse** en **Tervuren**. • In het oude leegstaande gemeentehuis van **Hamme** is het nieuwe jeugdhuis Hauska geopend, wat Fins is voor plezier. • Binnenkort start de gemeente **Sint-Pieters-Leeuw** in de bibliotheek een leeskring op voor anderstaligen. • Inwoners uit **Diegem-Lo** vragen aan de gemeente om hun gehucht als woongebied te redden. Het wordt meer en meer opgeslokt door kantoren en industrie. • De gemeenteraad

van **Overijse** heeft de herinrichting van het dorpscentrum van Maleizen goedgekeurd. • **Wezembeek-Opem** wil 125 nieuwe wooneenheden realiseren in de vroegere kloostertuin achter het Woon- en Zorgcentrum Onze-Lieve-Vrouw. • Het éénrichtingsverkeer in de Terheydestraat en de Nieuwstraat, twee drukke verbindingswegen in **Sint-Genesius-Rode**, wordt definitief. • De burgemeesters van **Machelen**, **Sint-Pieters-Leeuw** en **Merchtem** zijn voorstander van het voorstel van de procureurs-generaal waarbij gemeentebesturen zelf winkeldiefstallen tot 250 euro en kleine verkeersinbreuken mogen bestraffen met een GAS-boete. • De nieuwe brandweerkazerne op de Asphaltcote site in **Asse** is in gebruik genomen. • Aan het station van **Ruisbroek** is het graffiti-project klaar. Het is het resultaat van een samenwerking tussen Cultuurcentrum Coloma, de NMBS en de vzw graffiti. • Provinciegouverneur Lodewijk De Witte van Vlaams-Brabant wil een nauwere samenwerking tussen Vlaams-Brabant en Brussel op vlak van mobiliteit, ruimtelijke ordening en veiligheid. • Vanaf 15 november vangt **Vilvoorde** daklozen op. • In **Groot-Bijgaarden** zijn er tot juli 2015 grote werkzaamheden aan de Gossetlaan. • In **Sint-Pieters-Leeuw** wordt volgend jaar een nieuwe trajectcontrole ingevoerd op de Lenniksebaan. • Schrijver Ward Ruyslinck uit **Meise** is overleden. • De Bergensesteenweg in **Sint-Pieters-Leeuw** krijgt een face-lift. • De Ring tussen Jette en **Zellik** is de meest verzadigde weg van het land. • Het Kinderarmoedefonds van de Koning Boudewijnstichting investeert 120.000 euro in de bestrijding van kinderarmoede in **Vilvoorde**. Een coach zal gezinnen in armoede helpen. • Het Herman Teirlinckhuis in **Beersel** wordt definitief beschermd. • Na een aantal negatieve adviezen geeft de gewestelijke milieudadviescommissie een positief advies voor het mega-shoppingcentrum Uplace in **Machelen**. • JH



Van Stof tot Asse

ASSE In Asse kan je je nog tot 2 november laten onderdompelen in de wereld van de moderne kunst. Het driejaarlijkse kunstproject *Van Stof tot Asse* is aan zijn negende editie toe. Curator en galerijhouder Jan De Smedt brengt opnieuw het werk van tien binnen- en buitenlandse kunstenaars op verrassende locaties in de gemeente. 'Dit jaar zitten we onder meer in een oud vredegericht, een schrijnwerkerij en een oude meubelzaak', vertelt Jan De Smedt. 'Alle locaties liggen in het centrum, op wandelafstand van elkaar. Jonge, onbekende kunstenaars krijgen een platform om samen met gevestigde kunstenaars aan de rand van de hoofdstad van Europa hun visie op hedendaagse kunst visueel duidelijk te maken. Dit jaar is er werk te zien van onder meer Fred Bervoets en Norman Dilworth.' • TD

i Van Stof tot Asse is elke zaterdag en zondag open van 14 tot 18 uur en loopt nog tot 2 november. Meer informatie vind je op www.vanstoftotasse.be

Vrouwendag in teken van armoede

VILVOORDE Op 11 november is het Vrouwendag in Vilvoorde. De Vrouwendag is een organisatie van het Vrouwen Overleg Komitee en doet elk jaar een andere stad aan. Dit keer is Vilvoorde aan de beurt. Tussen 11 en 19 uur kan je in cultuurcentrum Het Bolwerk naar lezingen,

theater en workshops. Dit jaar wordt er gewerkt rond het thema 'armoede'. Op de standenmarkt kan je kennismaken met meer dan 30 organisaties uit heel Vlaanderen die hun werking en activiteiten voorstellen. Slongs Dievanongs mag de dag afsluiten met een concert. • TD

i Meer informatie over de Vrouwendag in Vilvoorde vind je op www.vrouwendag.be

Verontwaardiging over plannen nieuwe cultuurtempel

SINT-PIETERS-LEEUW Er is flink wat commotie ontstaan over de nieuwe cultuurtempel die de Vlaamse Regering plant in de verouderde stationsbuurt van Ruisbroek, een deelgemeente van Sint-Pieters-Leeuw. Er is sprake van een zaal met 900 en een van 350 plaatsen, waar ook congressen georganiseerd kunnen worden. De culturele 'vuurtoren' zou een tegengif moeten zijn voor de oprukkende hoofdstad en de *ontnederlandsing*. Het ambitieuze project lokt kritiek uit, omdat de cultuursector de komende jaren flink moet bezui-

nigen. Oppositiepartij SP.A noemt de cultuurtempel 'het Uplace van de cultuurhuizen' en benadrukt dat er al 20 cultuurcentra zijn in een straal van 15 km rond het geplande project. Minister voor de Vlaamse Rand Ben Weyts (N-VA) wijst erop dat de voorstudie voor het nieuwe cultuurcentrum dateert van de vorige regering, waarvan de socialisten deel uitmaakten. Minister van Cultuur Sven Gatz (Open VLD) laat weten dat niets beslist is en een studie eerst nog moet uitmaken of het hele project haalbaar is. • TD



Hier zou de nieuwe cultuurtempel komen. © DL

Vormen en ontmoeten

OVERIJSE/HOEILAART Het cultuurcentrum Den Blank in Overijse, het gemeenschapscentrum de Bosuil in Jezus-Eik, Kamp Kwadraat aan de Nijvelsebaan en het Felix Sohiecentrum in Hoeilaart zetten meer in op vorming. Daarvoor werken ze nauw samen met Arch'educ Vormingplus Halle-Vilvoorde. 'Met het beproefde recept van in groep leren en actief bezig zijn, willen we een breder publiek bereiken. Samen leren, ontdekken en experimenteren zijn vormen van ontmoeten. De lokale verenigingen krijgen een plaats binnen ons aanbod. We hopen ook een internationaal publiek aan te trekken. Omdat Jezus-Eik een culinaire traditie heeft, is koken een groot onderdeel in het aanbod. Ook jazz heeft een historische band met de Bosuil; daarom organiseren we initiatieven', zegt Geoffrey Heyrbaut, centrumverantwoordelijke van GC de Bosuil. 'Met anderen samenwerken heeft heel wat voordelen, bijvoorbeeld dat je voor elk aanbod de meest geschikte locatie kan kiezen', zegt Sandra Degreef van CC Den Blank. • wf



Tom Serkeyn is journalist bij Ring-tv en violist bij de Vilvoordse muziekgroep Zakdoek. Hij is geboren in Brussel en woont in Peutie. Voor RandKrant schrijft hij afwisselend met Fatima Ualgasi, Joris Hintjens en Dirk Voclaerts de column *mijngedacht*.

Kiekerenbloed

Ik kuier wel eens graag rond op de markt in Vilvoorde. Je hoeft er slechts je oren te spitsen en neusgaten wijd open te sperren en je waant je een klein beetje met vakantie.

Alle talen hoor je hier: veel Spaans, maar ook Berbers, Arabisch en Frans, een vleugje Italiaans en Swahili en zelfs Nederlands. De vette walm van gebakken ajuinen, escargots en Brusselse wafels vermengt er zich met de exotische geuren van munt, koriander en komijn die komen aanwaaien uit het kraam van 'Ali-baba en zijn Veertig Olijven', zoals de sympathieke Marokkaanse kruidenverkoper zichzelf en zijn medewerkers weleens gekschend noemt. Je vindt er werkelijk alles op de markt: knolrapen, lof, schorseneren en prei, paardensteak, verse vis, schuurborstels, *toile cirée*, *dralon voorschoten* en brillantine (dat laatste koop ik eigenlijk nooit, niet nodig, zie foto bij dit stukje).

Als ik op zaterdag zin heb in een stevige hoevekip, dan rep ik me naar mijn favoriete kiekenpoelier. Die komt uiteraard uit Merchtem, volgens de Merchtemnaren de kippengemeente bij uitstek (dat die van Londerzeel hetzelfde beweren laat ik even buiten beschouwing). Achter de toonbank staat een heel geslacht gevogeltespecialisten. De patriarch is een blozende goedlachse man die er steevast van uitgaat dat ik ruim de tijd heb voor een praatje over het weer, de voetbal, de koers of de 'politiekers', terwijl de rij wachtenden achter mij alsmaar langer wordt. Als hij me vraagt 'wa gaat 'm merge doen?', dan kan hij zowel Tom Boonen bedoelen die naar eigen zeggen 's anderdaags een belangrijke koers gaat winnen als Obama die

weldra gaat vertellen hoe hij de koppensnelers van IS gaat aanpakken.

Maar onlangs deed ik een poging om het gesprek over een andere boeg te gooien en vroeg mijn kippenleverancier of hij nog wel eens *kiekerenbloed* eet. 'Ah ja, niemand kan dat beter maken dan mijn vrouw.' Kiekerenbloed is een streekgerecht dat bijzonder populair was in Merchtem, Londerzeel en omgeving. Was, want het staat steeds minder vaak op het menu omdat het sinds de dioxinecrisis van eind jaren negentig bijzonder moeilijk is om aan slachtafval te geraken. Kiekerenbloed is niet meer of niet minder dan versgebakken kippenbloed in gesmolten buikspek, gekruid met peper en zout en een scheutje azijn. Het gebakken bloed wordt opgediend met een 'een klorre mostaart' (een lepelkje mosterd) en een boterham. 'Foeil', denkt u nu, 'zo'n caloriebom'. Maar volgens mijn kiekenpoelier zijn ook de Merchtemse burgemeester Eddy De Block en zijn zus Maggie tuk op deze delicatessie. Beide zijn dokter en bovendien is Maggie nu ook onze kakelverse minister van Volksgezondheid, en die weten toch wat goed is voor de mensen zeker?

Trouwens, sinds keukengoeroe Pascale Naessens wereldwijd de jihad tegen de koolhydraat predikt, weten we dat je geen suikers mag combineren met eiwitten. Met andere woorden: geen patatten, deegwaren of brood met vlees of vis, en zeker niet met buikspek en slachtafval. Dus we laten dat boterhammetje bij ons kiekerenbloed gewoon achterwege en we slanken zienderogen af. Trouwens, afslanken en besparen, moeten we met zijn allen, dat is toch het credo van de nieuwe regering? Nietwaar Maggie?

TEKST Tom Serkeyn • FOTO Filip Claessens

Jurgen Tack, voorzitter van de Plantentuin

‘Oude glorie herstellen’

Het is nu bijna een jaar geleden dat de Plantentuin in Meise onder de hoede van de Vlaamse Gemeenschap kwam. Bioloog Jurgen Tack werd voorzitter van de raad van bestuur. Een gesprek over de toekomst van de Plantentuin en zijn professionele wegen, van Brussel naar Kenia en terug.

TEKST Joke Bellen • FOTO Filip Claessens

Eerst even situeren. Hoe zat dat nu ook weer precies met dat samenwerkingsakkoord over de Plantentuin? ‘Vroeger viel de Plantentuin onder het federale ministerie van Landbouw. In 2001, bij de vijfde staatshervorming, werd beslist om de materie te regionaliseren. Voor de Plantentuin was dat problematisch: je kan het grondgebied, de planten, noch het wetenschappelijk onderzoek zomaar opsplitsen. Het heeft uiteindelijk meer dan tien jaar geduurd vooraleer het tot een politiek akkoord kwam. Nu is de Plantentuin een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. Het wetenschappelijk patrimonium, waaronder ook de levende planten en de bibliotheek, blijft eigendom van de federale staat en is voor onbepaalde tijd in bruikleen gegeven aan de Vlaamse Gemeenschap. Zo blijft de collectie van topniveau mooi samen.’

DRINGEND

Tijdens het tienjarige communautaire getouwtrek werd niet in de Plantentuin geïnvesteerd, met alle gevolgen van dien. ‘De Plantentuin heeft duidelijk geleden. We hebben maar liefst 100 miljoen euro nodig om hem in zijn oude glorie te herstellen. Je ziet het erg goed aan de kweekkassen, die tot ruïnes zijn verworden. Gelukkig krijgen we in de komende vijf jaar 25 miljoen euro extra van de Vlaamse overheid om een aantal dringende werken uit te voeren.’

Momenteel wordt het Plantenpaleis, het grote serrecomplex, als eerste onder handen genomen. ‘We maakten eerst een inventaris van alles wat er moest gebeuren en de kostprijs ervan. Dan hebben we onze prioriteiten bepaald, op basis van de staat waarin de infrastructuur zich bevond. De renovatie van het Plantenpaleis is echter ook een strategische keuze. Geen makkelijke beslissing, want de financiering van het wetenschappelijk onderzoek is natuurlijk net zo belangrijk.’

Om bezoekers te lokken, zullen binnenkort de tentoonstellingskassen worden vernieuwd en krijgt het domein een mooier onthaal. ‘We zullen toegangspoorten plaatsen die een Plantentuin van internationale allure waardig zijn. De instelling heeft een van de belangrijkste planten- en zadencollecties ter wereld; dat mag je gerust zien als je binnenkomt. Met name onze collectie uit Centraal-Afrika bevat een enorme bron aan informatie. Dat heeft natuurlijk te maken met ons koloniale verleden. Na de publiekstreckers pakken we ook de

bouwvallige kweekkassen, het wetenschapsgebouw en het herbarium aan. Het gebouw voor wetenschappelijk onderzoek staat er sinds Expo 58 en lijdt onder verregaand betonrot. We hebben hekken moeten plaatsen om medewerkers weg te houden van vallend puin en ook het dak van het herbariumgebouw moet dringend worden opgelapt.’

Om het goed functioneren van het nieuwe Agentschap Plantentuin Meise te verzekeren,

‘Wil je de Plantentuin weer aantrekkelijk maken voor het publiek, dan moet je de serres aanpakken.’

werd begin 2014 een raad van bestuur opgericht, met Jurgen Tack als voorzitter. ‘De raad bestaat uit negen leden: vijf mensen werden aangeduid door de Vlaamse Regering, twee door de Waalse Gemeenschapsregering, en nog eens twee werden afgevaardigd door de wetenschappelijke raad. Op de vergadering worden we bijgestaan door Steven Dessein, CEO van de Plantentuin, die er fungeert als secretaris, en door twee regeringscommissarissen. Zij hebben de opdracht om de grote financiële beslissingen na te kijken vooraleer er groen licht wordt gegeven. Een belangrijke opdracht voor de raad van bestuur is het vinden van geld. Aangezien de subsidies van de Vlaamse overheid niet volstaan, zoeken we extra financiële middelen bij de Europese Commissie, het Infrastructuurfonds en de privésector, bij potentiële investeerders met een hart voor dit complex.’

OESTERS KWEKEN IN KENIA

Jurgen Tack is geboren en getogen in Aalst, werken deed hij altijd voor Brusselse instellingen. ‘Ik trok naar de VUB om biologie te studeren. Ik was gefascineerd door het onderzoek van Philip Polk, een wetenschapper uit Overijse die de mariene biologie heeft grootgemaakt. Hij had een samenwerking opgestart tussen de VUB en het Kenia Marine and Fisheries Research Institute. Ze deden onderzoek op het gebied van mangrovewouden, zee grasvelden en koraalriffen. Via mijn doctoraat ben ik in Kenia terechtgekomen. Mijn the-

FR ‘RETROUVER LA SPLENDEUR PASSÉE’

Après plus de dix années de tracasseries communautaires, le Plantentuin (Jardin botanique) de Meise relève depuis un an de la compétence de la Communauté flamande. ‘Le Plantentuin a beaucoup souffert. Il nous faudrait près de 100 millions d’euros pour lui redonner sa splendeur passée. Il suffit de regarder les serres de culture, qui sont devenues de véritables ruïnes. Heureusement, les autorités flamandes nous accordent 25 millions d’euros supplémentaires dans les cinq années à venir pour procéder à une série de travaux urgents’, explique le biologiste

Jurgen Tack, président du conseil d’administration. La première mission consistait à opérer des choix difficiles et à fixer des priorités. ‘Si vous voulez que le Plantentuin attire à nouveau le public, il faut restaurer les serres. Ce n’est pas une décision facile, étant donné que le financement de la recherche scientifique n’est pas très important. Nous avons l’intention d’installer des portiques d’accès, dignes d’un jardin botanique de dimension internationale, et nous allons nous attaquer aux serres de cultures délabrées, au bâtiment scientifique et à l’herbarium.’

sis ging over de chemische communicatie tussen oesterlarven en volwassen exemplaren. In de jaren tachtig boemde de Keniaanse toeristische industrie, waardoor de vraag naar oesters er explosief steeg. Dat had dan weer het massaal kappen van waardevolle mangroves tot gevolg. Om de beweging stop te zetten, zijn we gestart met het aanleggen van oesterkwekerijen. Dat was een boeiende periode.'

GELD ZOEKEN

In 1993 keerde Tack terug naar België. 'Ik ging weer aan de slag aan de VUB en raakte er steeds meer betrokken bij internationale samenwerkingen tussen de biologiedepartementen van universiteiten over de hele wereld. Zeven jaar later maakte ik de overstap naar het Federaal Wetenschapsbeleid, waar ik verantwoordelijk was voor het Belgisch Biodiversiteitsplatform. Mijn taak was om meer financiële middelen binnen te halen voor wetenschappelijk onderzoek. Dat deed ik onder meer in opdracht van de Plantentuin. Ik had toen intens contact met de vorige directeur Jan Rammeloo. Daarnaast stond ik in voor de reorganisatie van enkele wetenschappelijke instellingen in Nederland, Frankrijk en Groot-Brittannië, weer met als doel meer geld op te halen.'

Nog eens zeven later, in 2007, werd Tack administrateur-generaal van INBO, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. 'Onze taak is het verschaffen van de nodige wetenschappelijke kennis aan het Vlaams beleid, zodat zij goede beslissingen kunnen nemen. Om ten volle ten dienste te kunnen staan van Vlaanderen loodste ik INBO enkele jaren geleden door een zware reorganisatie. Daarvoor hebben we de prestigieuze ESTIMA-prijs voor wetenschapsmanagement gewonnen. We worden dan ook geacht een van de modernere wetenschappelijke instellingen van Europa te zijn.'

HANDEN IN ELKAAR

Het is vanuit die optiek dat de Vlaamse overheid Jurgen Tack heeft voorgedragen voor de raad van bestuur van de Plantentuin. 'Vorig jaar werd op verschillende niveaus met argwaan gekeken naar de overdracht van de Plantentuin naar Vlaanderen. Na de jarenlange strubbelingen met de verwaarlozing van het domein tot gevolg, mocht het deze keer niet misgaan. De Vlaamse overheid heeft toen een verstandige



'Onder het Plantenpaleis ligt een uitgebreid tunnelcomplex, dat de verschillende ruimtes in verbinding stelt met de grote stookplaats, die de serres moet verwarmen. Een fascinerend labyrint waarin je uren kan verdwalen.'

beslissing genomen met de oprichting van de raad. Elk lid bezit een ruime expertise, heeft zijn eigen inbreng. Het zijn stuk voor stuk mensen die ervoor willen gaan en die de handen in elkaar willen slaan.'

'Als voorzitter wil ik een verbindingsfiguur zijn tussen de verschillende belanghebbenden: de raad van bestuur, de directie en het personeel. Ze hebben soms afwijkende visies en die moeten op elkaar afgestemd worden. Ik wil hen laten samen sporen. In de komende maanden moeten we belangrijke keuzes maken. Gaan we onze twee kerntaken, wetenschappelijk onderzoek en publiekswerking, meer laten interageren of gaan we ze loskoppelen van elkaar? Het is

belangrijk dat iedereen hierin gehoord wordt. Daarom kom ik regelmatig langs voor overleg en probeer ik het contact met de werkvloer te behouden.'

Nieuwe toegangspoorten of niet, tijdens de maand november kun je in Meise terecht voor de orchideeëntoonstelling *Flori Mundi*. 'Een huzarenstukje. Die tropische planten moeten allemaal op hetzelfde moment tot bloei worden gebracht. Dat is een kunst die slechts enkelen beheersen.'

TOT 31 NOV
Flori Mundi

Meise, Agentschap Plantentuin, 02 260 09 20



'Als je onbevooroordeeld durft luisteren, ga je elkaar echt ontmoeten.'

DE EINANDER ALS MENSCH SEHEN

Patati Patata. Ein farbenfroher Name für eine farbenfrohe Initiative. Mit welcher Absicht? Menschen zusammen zu bringen, um auf entspannende Weise Niederländisch zu üben. Johan aus Meise und Amanoel aus Jette bilden ein Übungsduo. Johan ist fasziniert von der arabischen Sprache, und Amanoel kann sein Niederländisch üben. ‚Was ich schön bei Patati Patata finde, ist die Tatsache, dass man durch die Aufnahme eines Dialogs den anderen als einzelne Person sehen wird. Dann begreift man, dass das stereotypische Bild, das man von einer bestimmten Kultur hat, häufig nicht mit der Wirklichkeit übereinstimmt‘, sagt Amanoel.

gefascineerd door het mysterieuze en sierlijke Arabische schrift. Ik wilde de cultuur erachter leren kennen en de enige manier om dat te doen is via de taal', zegt Johan.

Taal geeft je toegang tot de cultuur van de andere. Wat ontdek je dan? Amanoel: 'Mijn eerste indruk was dat de mensen in België zo gehaast door het leven rennen. Vanuit mijn achtergrond kon ik dat niet goed plaatsen. Ondertussen besef ik dat de dagen in het Westen ingedeeld zijn in tijdsblokken en dat aan die tijdsblokken allerlei activiteiten gekoppeld zijn. Nu ik weet dat dit typisch is voor de westerse manier van denken, begrijp ik ook beter waarom planning en op tijd komen in een westers land zo belangrijk zijn.' Wat is Johan tijdens zijn bezoeken aan Marokko en Syrië opgevalen? 'Ik heb een week bij een Marokkaans gezin verbleven en daar heb ik geleerd dat gastvrijheid en vriendschap in hun cultuur verweven zitten.'

VOORBIJ DE STEREOTYPEN

'Ons geschrift, onze manier van denken, onze cultuur zijn verschillend. Toch zijn er ook heel wat raakvlakken. Er is onze nieuwsgierigheid naar de taal en de cultuur van de andere, we willen de andere beter begrijpen. En zo stellen we soms vast dat we minder verschillen dan je op het eerste zicht zou denken', zegt Johan.

Amanoel: 'Laat mij meteen een misverstand rechtzetten: ik drink niet alleen thee, ik kan ook het Belgische bier smaken. Wat ik knap vind aan Patati Patata is het feit dat je door met elkaar in dialoog te gaan de andere als een individu gaat zien. Dan besef je dat het stereotiepe beeld dat je van een bepaalde cultuur hebt, vaak niet klopt met de werkelijkheid. Als je onbevooroordeeld durft luisteren, ga je elkaar als mens zien en ga je elkaar echt ontmoeten.'

WO • 26 NOV • 19.00

Bierproef- en babbelvond

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31
(ook voor wie wil kennismaken met Patati Patata)

i Patati Patata is een initiatief van het Huis van het Nederlands Brussel: www.patati.be

'Elkaar als mens zien'

Patati Patata. Een kleurrijke naam voor een kleurrijk initiatief. Het opzet? Mensen samenbrengen om op een ontspannende manier Nederlands te oefenen.

TEKST Nathalie Dirix • FOTO Filip Claessens

Basisidee is dat je met een anderstalige een oefenduo vormt en elkaar regelmatig ontmoet zodat je elkaars taal praat en van elkaar leert. Klinkt interessant, maar hoe werkt het in de praktijk? We klopten aan bij Patati Johan uit Meise en Patati Amanoel uit Jette.

DE JUISTE MATCH

Stel je bent anderstalig, je woont in de Rand of in Brussel, hebt een basiskennis van het Nederlands en zou graag iemand willen ontmoeten met wie je een paar keer per maand kan afspreken om je Nederlands te oefenen. Hoe vind je een geschikte oefenpartner? 'Op de website van Patati Patata maak je een profiel aan en kom je er snel achter met wie je een goed oefenduo zou kunnen vormen. Ik was op zoek naar iemand die Arabisch spreekt. Op Patati Patata trof ik Amanoel', zegt Johan, de Nederlandstalige oefenpartner van Amanoel.

'Ik herinner me onze eerste ontmoeting. Het voelde een beetje als een blind date. Het zat onmiddellijk goed. We zijn iets gaan drinken en spraken af dat we elkaar elke donderdagavond zouden ontmoeten. Dat woord 'ontmoeten' was trouwens een moeilijk woord. Ik zag het eerst als twee woorden: 'ont' en 'moeten', vertelt Amanoel, de Arabische oefenpartner van Johan.

SLEUTEL TOT EEN ANDERE CULTUUR

Toen Amanoel vijf jaar geleden vanuit Syrië in België aankwam, sprak hij geen Europese taal. 'Ik was er mij van bewust dat ik Nederlands zou moeten leren, wilde ik aan de samenleving hier deelnemen. Ondertussen volg ik vijf jaar les. Geen makkelijke opgave. De Nederlandse en Arabische taal zijn zo verschillend.'

'Wist je dat je in het Arabisch zinnen kan maken zonder een actief werkwoord? Toen ik dat besefte, kon ik beter vatten waarom Amanoel soms zinnen maakt die voor ons ongewoon klinken. Al van jongs af was ik



Duizend stemmen voor de vrede

MUZIEK

Niet het Laatste Oordeel, maar een vreedige toekomst is het centrale motief van het grootschalige korenconcert dat het Festival van Vlaanderen Brussel en het Klarafestival in het kader van de herdenkingen van de Grote Oorlog in de Basiliek van Koekelberg organiseren.

Terwijl in de meeste Requiem's wordt gezinspeeld op de toorn, die onrechtvaardigen straft, ligt de nadruk in de nieuwste compositie van **Krzysztof Penderecki** op een duurzame vrede, die na de oorlog de wereld een nieuw gezicht zou moeten schenken. Het moderne Requiem vermijdt het woordenpaar 'dies irae' om plaats te ruimen voor 'dies illa', dat meteen de titel wordt van het veelstemmige oratorium dat op dit concert in première gaat.

VERBONDENHEID

'We reflecteren op de Grote Oorlog vanuit het heden en met hoopvolle verwachtingen voor de toekomst', licht festivalwoordvoerder Sonja Peters toe. 'We baseren ons onder meer op de verhalen van soldaten die uit de loopgraven komen en kerstliederen zingen. Muziek heeft hier een universeel en verbindend karakter. Tijdens de Grote Oorlog was de verbondenheid groot. Er waren immers meer dan vijftig landen bij betrokken, kolonies inbegrepen.'

Er nemen 39 koren uit 17 landen deel aan het **1.000 Voices**-project. Zelfs India, Thailand, Canada en de Baltische Staten zijn vertegenwoordigd. Uitzonderlijk is de aanwezigheid van een ensemble uit Hannover. Ook Duitsland hoopt honderd jaar na dato

zijn steentje bij te dragen tot de wereldvrede. Van 3 tot 9 november worden als aanloop tot het megaconcert in Koekelberg in 17 gemeenten – meestal in kerken – *joint concerts* geprogrammeerd, waar buitenlandse koren samen met het eigen koor optreden.

Naast het 'dies illa' oratorium van Penderecki worden in Koekelberg ook andere werken van klassieke componisten uitgevoerd. In het eerste luik wordt de onschuld voor de oorlog geëvoceerd. Het middenluik is toegespitst op de chaos en de ontredde tijdens de oorlog. Het laatste deel is een bezwering van de angst, door het oproepen van de hoop.

ZINGEND DE OORLOG VERSLAAN

1.000 Voices is ook een sociaal tewerkstellingsproject. Het aandeel van de jongeren is groot zodat ook projecten op lange termijn ontwikkeld zouden kunnen worden. Hoewel de finale in een katholieke basiliek plaatsvindt, is het geen religieus project, maar verenigt het gelovigen, ongelovigen en vrijzinnigen van diverse culturen. Er werd voor de huidige ruimte gekozen omwille van de ongeëvenaarde akoestiek, die vooral bij Oosterse gezangen volledig tot zijn recht komt. 'We opteerden niet voor een museum en al evenmin voor een historisch project', zegt Peters. 'Het artistieke en het maatschappelijke aspect zijn daarentegen wel relevant. De koren, die samenkomen, vormen een coalitie die overtuigender is dan een gewapend leger. Het zou toch mooi zijn als we uit volle borst zingend de oorlog zouden verslaan.' • LUDO DOSOGNE

3 TOT 9 NOV

Thousand Voices for Peace

Festival van Vlaanderen Brussel & Klarafestival
Verschillende locaties, www.1000voices.be

De gele dimensie

EXPO

Op de tentoonstelling *The Yellow Side of Sociality*, die in het kader van het Italiaans voorzitterschap van de Europese Unie wordt georganiseerd, verwijst het geel naar verblindende explosies, maar de kleur zinspeelt ook op de vrolijke luchtigheid van het bestaan. De zonnige kant oogt aantrekkelijker dan de grauwe. 'Geel is een mysterieuze kleur, die ons gidst naar het licht', betoogt curator **Nicola Setari**. 'Geel bezit echter niet de kracht van goud, waarmee de heiligenlevens in vroegere eeuwen in de verf werden gezet.' In de video *The Sun Shines in Kiev* onderzoekt **Rossella Biscotti** in hoeverre de filmbeelden die Vladimir Shevchenko in de besmette zone rond Tsjernobyl opnam, waarachtig zijn. **Nico Angiuli** distilleert in *The Tools Dance* een volwaardige choreografie uit de bewegingen van de boeren en het werkvolk op een landbouwbedrijf. **David Bertocchi** stelde zes top 100-lijstjes samen van muziektracks, gekozen door 600 deelnemers uit het kunstcircuit. Een gele minisportwagen, waarvan de wielen worden gevormd door kleine en grote vinylplaten vormt het hart van deze jukebox. De *Love Difference* tafel van **Michelangelo Pistoletto** neemt de vorm aan van de middellandse zee. Zij nodigt passanten uit om er multiculturele sessies te organiseren. De *Silent Tour* van **Cesare Piroiusti** loodst de bezoeker door uitgestorven gangen van het Paleis voor Schone Kunsten. De *Bozar Street* mondt uit in het Justus Lipsiusgebouw van de Raad van de Europese Unie, waar Michelangelo Pistoletto zijn *Derde Paradijs* presenteert. In de hal hangen drie kleurrijke cirkels, die de vereniging van het kunstmatige en het intelligente symboliseren. • LD

TOT 18 JAN

The Yellow Side of Sociality

Italiaanse kunstenaars in Europa
Brussel, Bozar, www.bozar.be





Hommage aan Joni

MUZIEK

Folkzangeressen bloeien pas helemaal open in de vrije natuur. **Sofie Dykmans** is nog jong, maar ook zij vervoegt haar grote voorbeelden en snuift in alle omstandigheden de buitenlucht op.

Haar officiële familienaam verruilde ze voor het artistiek interessantere **La Digue**. Meteen doemt dan het archetypisch beeld op van een folkdiva met lange wapperende haren, die in een Vlaamse kuststad onrustig de dijk afwandelt terwijl de zeemeeuwen lawaaierig over haar heen scheren.

LES GAZONS BLEUS

Op haar vijftiende debuteerde La Digue bij Les Gazons Bleus, een tex mex formatie zoals er maar weinige concerteerden in Vlaanderen. Zij breidde in eerste instantie haar repertoire uit met Franse chansons. Ondertussen rijpte haar smaak en leunde ze aan bij latin, rock, funk en jazz. Dat ze zich dit seizoen vooral concentreert op de muziek van Joni Mitchell schrijft ze toe aan de boeiende verhalen van deze veelzijdige folkdiva. 'Joni Mitchell vermijdt de gekunstelde expressie waaraan de

ZA • 22 NOV • 20.00

Joni Mitchell tribute

Sofie La Digue

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 6174

Vergankelijke lichamen

DANS

Welke drankjes vrolijkten de manifestanten van de Arabische Lente op? Overgoten de schipbreukelingen van de Costa Concordia zich op hun noodlottige reis met sterke drank? In welk geestrijk vocht dompelde Marilyn Monroe haar slaapmiddelen? Beklemmende vragen, waarover **Compagnie Thor** maandenlang heeft nagedacht. Ze vormen het uitgangspunt van de cabaretse choreografie *Cocktails*. Hoewel de dansers schaars gekleed zijn, veranderen ze doorlopend van outfit. Zonder in een pluimenshow te vervallen, kiest choreograaf **Thierry Smits** voor het ritme en de structuur van het Berlijnse cabaret tijdens het interbellum. Alle taferele ademen gewild een decadentie uit, die alleen maar slecht kan aflopen. Extreme toneelbeelden zijn eerder regel dan uitzondering. Al in de openingsfase kuiert een exhibitioniste in Evakostuum over het podium. Er wordt gerefereerd aan bomaanslagen en zelfverbrandingen. De lichamen zijn vergankelijker dan ooit. • LD

WO • 26 NOV • 20.30

Cocktails

Compagnie Thor/ Thierry Smits

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30



Vitale meezingers

SENIOREN

Muzikale retroshows beperken zich doorgaans tot de jaren zestig. Alsof er voordien geen fijne nummers op vinyl werden geperst. De schijven op 78 toeren zijn zelfs totaal verdwenen. Toch doen radiostations, die zich in de romantische en pre-modernistische muziek hebben gespecialiseerd, gouden zaken. **Frank Cools**, die internationaal furore maakte met een hommage aan Jacques Brel, toert dit seizoen met een liedjesprogramma van Nederlandstalige klassiekers. Na een carrière bij Theater Malpertuis en Radio 1 verdiepte hij zich in de meezingers van weleer. Ideaal voor een dansfeest. Een welgekomen variant op het folkachtige Boombal. Opnieuw tikt *Grootvaders Klok*

en worden de variété-schlagers op het publiek losgelaten. *Breng eens een zonnetje onder de mensen. Weet je nog wel, die avond in de regen? Ik heb een huis met een tuintje gehoord. Er hangt een paardenhoefstel aan de muur. Ach, Margrietje...* ze hebben de woelige jaren van de rock-'n-roll, pop, punk en een leger singersongwriters overleefd. Opmerkelijk is de levenslust, waarmee de liedjes zijn doordrenkt. *Oud Goud* fungeert misschien wel als baken voor de toekomst. • LD

DI • 18 NOV • 14.00

Oud goud

Frank Cools

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

Mitchell

meeste collega's in het muziekcircuit zich bezondigen. Ze vertelt op een natuurlijke wijze, vaak gekruid met een vleugje humor. Ze creëert geen poëzie met vergezochte zinnen, maar met eenvoudige woorden. Toch zijn haar songs moeilijk te imiteren. Veel melodielijnen hebben een verrassende wending.'

GESCHILDERDE COVERS

Mitchell wordt ook geprezen omwille van haar schilderstalent. Ze ontwierp alle covers van haar albums. Met Neil Young en Pastorius bracht ze in 1976, na een rit door de Verenigde Staten, de legendarische plaat *Hejira* uit. 'Uit die periode dateert ook haar gitaar, die ze kreeg van een Vietnam veteraan.' Sofie La Digue praat enthousiast over Mitchells samenwerking met contrabassist Charles Mingus. De folkdiva beschikt op haar 70e nog over een goed getrainde zangstem.

Door het vele roken klinkt ze ondertussen een toontje lager.

UNIEKE TRIBUTE

Waarom La Digue de niet zo commerciële Mitchell koos, verklaart ze door het overaanbod aan Brel- en Piaf-tributes. 'Een hommage aan Joni Mitchell ligt niet voor de hand. Niemand heeft het ooit gewaagd. Ik ben er zeker van dat het concert bij het grote publiek zal aanslaan. Alle dertien songs en de eventuele bisnummers heb ik zorgvuldig geselecteerd. Wil niet elke zanger of zangeres zich uitleven op de muziek, die hij zelf het liefste hoort en waarvan hij de sensatie met een zo groot mogelijk publiek wil delen? Bij de try-out liep de zaal moeiteloos vol en smeekte het publiek ettelijke keren om meer. Nog dagelijks ontdek ik nieuwe betekenislagen in songs die ik al jaren vertolk.' • LUDO DOSOGNE

Dollen met Dolly

MUZIEK

Barbara Dex en **Gunther Verspecht** belichamen de Amerikaanse country-diva Dolly Parton en haar muzikale bondgenoot Kenny Rodgers. Met hun duet *Islands in the stream* proberen ze die onverbreekelijke tandem te evenaren. De stemmen worden geschraapt. De countrypakjes liggen klaar. Het concert evolueert tot een documentaire, waar je kennismakert met de Grand Ole Opry, de oudste countrystudio, en het puike attractiepark Dollywood. Ondanks haar bescheiden afkomst - ze groeide op in een tabaksboerderij - ging het Dolly Parton meestal voor de wind. Ze won een karrevracht aan Awards in countryland. Om haar inkomsten te spekken, richtte ze Dollywood op, een attractiepark

in Pigeon Force (Tennessee) in de buurt van de Smokey Mountains met veel grotere ambities dan Bobbejaanland. Jaarlijks worden er 2,6 miljoen bezoekers genoteerd. Naast de achtbanen en de spookhuizen zijn er ook concerten en demonstraties van ambachten. Dex en Verspecht zullen nooit beweren dat ze dezelfde stem hebben als hun inspiratiebronnen, maar ze trachten wel een gelijkaardige warme nest sfeer op te roepen. • LD

DO • 20 NOV • 20.30

The Tennessee Waltz (Dollymentaire)

Barbara Dex & Gunther Verspecht
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51



Zijn naam is haas



Johan is een klein en naïef, maar eigengereid en welbespraakt hazenjong. Nadat hij op driejarige leeftijd had gezien hoe zijn moeder voor altijd werd meegenomen door de Verenking, leeft hij met zijn vader teruggetrokken op een oude boot. Terwijl zijn pa doodsbang is dat de Verenking nog eens zou langskomen om iemand mee te nemen, wil Johan die Verenking juist graag te spreken krijgen om te weten te komen waar zijn moeder is gebleven. Als hij op een dag even alleen is, ziet hij zijn kans...

De Verenking, van de Deense regisseur Esben Toft Jacobsen, is een familiefilm over dood, verlies, liefde, hoop, moed en opgroeien. Maar bovenal is het een ode aan de fantasie en een afwijzing van het idee dat alles altijd volgens de regels, de afspraken en de onwrikbare wetten van de realiteit moet verlopen. De zachte, schattige knuffel Johan gelooft dat de werkelijkheid zich wel aan zijn wensen zal aanpassen, en door zo te denken, gebeurt dat af en toe ook. Zonder sommige schitterende Amerikaanse animatiefilms van de laatste decennia te willen afvallen, heeft deze combinatie van noordse fabels en hoogwaardige Scandinavische animatie dus toch weer net iets anders in petto dan de meeste films die onze jeugd voor de kiezen krijgt. Naast fantasie, humor, poëzie en aantrekkelijke plaatjes is er ook ruimte voor een emotionele trip langs duistere diepten en duizelingwekkende hoogtes. • MB

ZO • 9 NOV • 10.30

De Verenking (+7j)

ontbijtfilm
Grimbergen,
CC Strombeek,
02 263 03 43



Portret

TERVUREN In 1908 deed de komst van juffrouw Delacroix naar Tervuren heel wat stof opwaaien bij de plaatselijke bevolking. Leopold II wees met zijn nieuwe boulevard en Congomuseum de Brusselse burgerij de weg naar het groene, landelijke Tervuren. Delacroix was afkomstig uit een familie van de hoge bourgeoisie en zus van de allereerste eerste minister van België, Léon Delacroix. Ze liet, te midden van boerderijen en dorpswoningen, een herenhuis bouwen dat uitdrukking was van haar persoonlijke status en politieke en religieuze denkbeelden. De gevel is een portret, een prachtig staaltje eclecticisme waar gespeeld wordt met verschillende stijlen, elementen, materialen en technieken. De indeling van de woning is asymmetrisch met links een smalle travee voor de circulatie, rechts een brede travee voor het wonen. De vensters hernemen de verhouding van de gevel, ze zijn tweemaal zo hoog als breed, maar geeneen is hetzelfde. Klassieke zuilen, een uitstekend balkon met betonnen ballusters, sierlijk smeedwerk, gekleurd glas in lood, het gebruik van materialen als beton, marmer, blauwe hardsteen etaleren rijkdom en klasse. Het medaillon met de letter M boven het grote raam verwijst naar juffrouw Delacroix's voornaam, Marguerite-Marie. Binnenin de woning pronken schoorstenen van verschillende marmers, vloeren met Italiaanse mozaïeken, parket en gasluchters. Ook een eigen water- en gastoevoer waren heel exclusief in die tijd. Om haar religieuze overtuiging kracht bij te zetten, in tijden van het opkomend socialisme, liet juffrouw Delacroix achteraan in de tuin uit Portlandcement een Lourdesgrot bouwen. Kostenplaatje: de prijs van een doorsneewoning. • TDW

Hardleerse dames

THEATER

In Leni & Susan van het Leuvense stadstheatergezelschap Braakland/Zhebuilding kruipen Chris Lomme en Simone Mildsochter in de huid van de Duitse cineaste Leni Riefenstahl en de Amerikaans-joodse journaliste Susan Sontag.



Leni Riefenstahl



Susan Sontag

In het slijk wroeten

HU
MOR

Als zondagskind (hij werd geboren op Valentijnsdag in 1975) mocht **Wouter Deprez** hopen op een mooie toekomst. De streek rond Geluwe, waar hij opgroeide, bood weinig perspectieven, dus zwerfde hij uit naar meer levenskrachtige oorden, zoals het Gentse Sint-Amansberg. Drie decennia na de Tweede Wereldoorlog en zestig jaar na de eerste leek zijn geboortedorp 'dood' gebloed. De menselijke botten, die in de landbouwgrond voortdurend opdoken, hielden echter de herinnering scherp. Omdat hij zich verwant voelt met Shakespeares Hamlet treedt Deprez in *Slijk* in dialoog met de schedels van de gesneuvelde. In de zompige grond hebben zij het spreken verleerd,

maar de stand-upcomedian kon hun geschiedenis achterhalen. Zijn familie speelde immers een belangrijke rol in de Grote Oorlog. Tegenwoordig is er niemand die nog een gelijkaardig landenconflict zou willen meemaken. De macabere grappen in de show zijn geenszins als griezelentertainment bedoeld. In onversneden West-Vlaams houdt Deprez een pleidooi voor een humanitaire samenleving. • LD

Slijk

Wouter Deprez

VR • 7 NOV • 20.30

Asse, Oud Gasthuis,
02 456 01 60

VR • 14 NOV • 20.30

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

in bitsig gesprek

Regisseur en auteur **Stijn Devillé** legt hen bitsige uitspraken in de mond, waarmee ze elkaar zouden hebben bestookt op een jubileumfeestje van Time Magazine, waarop alle bekendheden zijn uitgenodigd die ooit op de cover van het vermaarde informatieblad prijkten. In werkelijkheid hebben ze elkaar waarschijnlijk nooit ontmoet. In de fictieve toneel documentaire profileren ze zich als onverzettelijke tantes die hun fouten nooit of te nimmer toegeven.

VOOROORDELEN

Volgens theatermaker Stijn Devillé kijken we nu anders naar het verleden dan in de jaren 1960 of 1970. 'Wie met de nazi's had samengewerkt, werd meteen vervloekt. Over Riefenstahl dus geen goed woord. Journalisten, die beweerden dat zij voor honderd procent de waarheid verkondigden, werden dan weer de hemel in geprezen. Nu kijken we met andere ogen naar al die informatie. Er wordt niet langer in zwart/wit tegenstellingen geredeneerd. Als voorbereiding op *Leni & Susan* heb ik talloze artikelen van de alom bejubelde Susan Sontag bestudeerd. De conclusie is ontluisterend. Zij checkte onvoldoende haar bronnen, was niet op de hoogte van belangrijke

feiten en in vele gevallen vooringenomen. Ze heeft uiteraard wel gelijk als ze Riefenstahl een manipulator noemt. In een documentair van de Duitse cineast Ray Müller zien we Leni zowel voor als achter de schermen. Eerst glorieus, dan met een angstig hartje. Ze gaat ook heftig tekeer als de crew onvoldoende haar wensen inwilligt.'

ONTOEGEEFLIJK

Dat haar films als propaganda voor het nationaalsocialisme werden gemaakt, heeft Leni Riefenstahl nooit toegegeven. Zij beschouwde de prenten in de eerste plaats als cinematografische kunst zonder politiek doel. 'Maar ze pochte over haar vriendschap met de Führer. Er waren miljoenen andere vrouwen die opkeken naar de man. Zij vielen hem af, Riefenstahl niet. Waarom zou ze zich schuldig moeten voelen? Ze vertelde de pers dat ze niemand kwaad had gedaan. Waarom werd ze figuurlijk afgebrand? Andere voormalige nazi's kregen zelfs hoge posten zoals bijvoorbeeld Kurt Waldheim aan het hoofd van de Verenigde Naties.'

KWAADAARDIGE ROLLEN

Tien jaar geleden regisseerde Stijn Devillé Chris Lomme een eerste maal in Zoon. Daar

werd al over een verdere samenwerking gespeculeerd. 'Toen speelde ze een moeder die haar drugverslaafde zoon had vermoord en daarvoor was vrijgesproken. Met Leni Riefenstahl belichaamt ze een totaal andere persoonlijkheid. Ze had er aanvankelijk enige moeite mee, want het publiek kent haar niet in kwaadaardige rollen en ze hoopt er buiten de theaterzaal niet mee te worden geassocieerd. We hebben haar voor de productie gekozen omwille van haar enorme vitaliteit en wilskracht. Het stuk begint met twee monologen, die langzaam samenvloeien tot een heus gesprek. Geen live orkest dit keer. Geert Waegeman zorgt voor een romantisch machinale soundscape. • LUDO DOSOGNE

Leni & Susan

Braakland/ ZheBilding

WO • 12 NOV • 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 14 NOV • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO • 20 NOV • 20.30

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

Grauwe milieuschets

FILM

Voor zijn eerste Amerikaanse studiofilm snuisterde **Michaël Roskam** in de misdaadliteratuur, een heel andere invalshoek dan voor *Rundskop*. Voor *The Drop* baseert hij zich op het kortverhaal *Animal Rescue* van Dennis Lehane. Veelbelovend ogen de beelden, geregistreerd in de onderwereld van Brooklyn. Daar moet de eenzame barkeeper Bob allerlei zaakjes regelen met het niets ontziende geboefte. Vooral zijn neef Marv, clubeigenaar en zijn werkgever, staat niet zuiver in zijn schoenen. De gangsters blijken echter onhandiger dan ze aanvankelijk laten uitschijnen. Wanneer een puppy van een beruchte lady wordt opgevisst uit de vuilnisbak leidt dat tot hilarische scènes. Gandolfini zet een glansrol neer, die helaas ook zijn laatste was. Uit commerciële overwegingen is de filmplot meer op Amerikaanse dan op Europese leest geschoeid. Maar dat mag de pret niet drukken. • LD

MA • 3 NOV • 20.30

The Drop

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,

02 255 46 90



© JOWIS LAMBERS

PODIUM

THEATER

DO • 6 NOV • 20.30
De Kleine Oorlog
 SKaGeN
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

7, 8 EN 9 NOV • 20.30 EN 15.30
De soldaat-facteur en Rachel
 Cie Manneke Blauw
 Meise, GC De Muze van Meise,
 02 268 61 74

ZA • 8 NOV • 20.30
Het Weiss-effect
 Hof van Eede
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Leni & Susan
 Braakland/ ZheBilding
WO • 12 NOV • 20.30
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30
VR • 14 NOV • 20.30
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90
DO • 20 NOV • 20.30
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR • 14 NOV • 20.00
The 39 steps
 Bros Producties
 Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
 02 731 43 31

ZA • 15 NOV • 20.00
Met de ogen dicht
 Leo Van der Elst en Ruben Van Gucht
 Sint-Genesius-Rode,
 GC de Boesdaalhoeve,
 02 381 14 51

VR • 21 NOV • 20.30
The Marx Sisters
 De Koe & STAN
 Dilbeek, CC Westrand,
 02 466 20 30

DO • 27 NOV • 20.30
Liefhebben
 Laura Dolron & Steve Aernouts
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 28 NOV • 20.30
Aan Chesil Beach
 Tanya & Vergauwen
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

Jongens toch
 Raf Walschaerts
DO • 20 NOV • 20.30
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43
ZA • 29 NOV • 20.30
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

KIDS



ZO • 2 NOV • 15.00
Oorlogsgeheimen
 jeugdfilm
 Sint-Pieters-Leeuw, De Merselborre,
 02 371 22 62

VR • 7 NOV • 20.30
Tropoi (+10j)
 Froe Froe
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

VR • 7 NOV • 20.30
War Horse
 jeugdfilm
 Sint-Pieters-Leeuw, De Merselborre,
 02 371 22 62

ZA • 8 NOV • 15.00
Rimpelwals (+4j)
 Theater Tieret
 Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
 02 731 43 31

ZA • 8 NOV • 16.00
Kapitein Winokio's wereldreis (3-10j)
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO • 9 NOV • 10.00
Capelito (+3j)
Turbo (+5j)
 onbijtfilms
 Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

De Verenking (+7j)
ZO • 9 NOV • 10.30
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43
ZO • 23 NOV • 15.00
 Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO • 9 NOV • 14.00 EN 16.00
Karusell (+2j)
 Pantalone
 Dilbeek, CC Westrand,
 02 466 20 30

ZO • 9 NOV • 15.00
Fernando's intermezzo's
 Cirque Cirquaire
 Linkebeek, GC de Moelie,
 02 380 77 51

ZO • 9 NOV • 15.00
De huisjesslakken (+3j)
 Lili en haar familie
 Tervuren, GC Papeblok,
 02 769 20 92

WO • 12 NOV • 15.00
ZO • 16 NOV • 13.30 EN 16.00
Kun je fluiten Johanna?
 Luxemburg
 Dilbeek, op locatie,
 02 466 20 30

ZO • 16 NOV • 15.00
Koppie koppie
 Maria Clara Villa Lobos
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
 02 255 46 90

ZO • 16 NOV • 15.00
Water (5-8j)
 Esmé Bos en Bart Voet
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO • 23 NOV • 10.00
Sinterklaas en het pratende paard
 ontbijtfilm
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO • 23 NOV • 10.30
Pelle rijdt weer uit (+5j)
 familiefilm
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 23 NOV • 15.00
Klein Duimpje
 Spreekjes enzo
 Meise, GC De Muze van Meise,
 02 268 61 74

VR • 28 NOV • 17.00
Wachten op Sinterklaas (+4j)
 Kinderenvandevilla
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA • 29 NOV • 14.00
Sint overboord! (+3j)
 Theater Uitgezonderd
 Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZA • 29 NOV • 14.30
Lekker windje (+5j)
 Ketnet
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO • 30 NOV • 14.00
Sinterklaas zingt (2,5-10j)
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

HUMOR

Slechte vrienden
 Vernieuwd Gents Volkstoneel
DO • 6 NOV • 20.30
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90
DO • 13 NOV • 20.00
 Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

Slijk
 Wouter Deprez
VR • 7 NOV • 20.30
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60
VR • 14 NOV • 20.30
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 14 NOV • 20.30
The Line-Up
 Bas Birker, Joost Van Hyfte, e.a.
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO • 19 NOV • 20.30
Duizend man sterk
 Mich Walschaerts
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
 02 255 46 90

THE MARX SISTERS (21/11)



DE VERENKONING (9 EN 23/10)



SINTERKLAAS ZINGT (30/11)



VR • 21 NOV • 20.00

De mannenmonoloog

An Nelissen
 Meise, GC De Muze van Meise,
 02 268 61 74

ZA • 22 NOV • 20.15

Bedankt!

Han Solo, Blafblaf en Erhan Demirci
 Alseberg, CC de Meent,
 02 359 16 00

ZA • 22 NOV • 20.30

CTRL. Alles onder controle?

Gili
 Asse, Oud Gasthuis,
 02 456 01 60

ZA • 22 NOV • 20.30

Wanneer gaan we nog eens bowlen?

Bart Cannaerts
 Kraainem, GC de Lijsterbes,
 02 721 28 06

DO • 27 NOV • 20.30

The Line up

Igor, Veerle Malschaert,
 David Galle & Seppe Toremans
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

LITERATUUR

WO • 19 NOV • 20.00

Publieksavond met winnaars van de Europese literatuurprijs

Brussel, Passa Porta, 02 226 04 54

Behoud de Begeerte

Griet Op de Beeck & Wannes Cappelle

DO • 20 NOV • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO • 27 NOV • 20.30

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

DANS

WO • 26 NOV • 20.30

Cocktails

Compagnie Thor/ Thierry Smits
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

SENIOREN

DO • 13 NOV • 14.00

Okra Promenadeorkest

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZO • 16 NOV • 14.00

Jukebox voor senioren

Willy Claes Quartet & Nest Adriaensen
 Hoeilaart, GC Felix Sohie,
 02 657 05 04

ZO • 16 NOV • 15.00

Seniorenfeest

Connie Neefs & Hugo Symons
 Wemmel, GC de Zandloper,
 02 460 73 24

DI • 18 NOV • 14.00

Oud goud

Frank Cools
 Meise, GC De Muze van Meise,
 02 268 61 74

DI • 25 NOV • 14.30

It don't mean a thing i fit ain't got that swing

The Triplettes & The Boogiewoogie
 Buggle Boys
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
 02 255 46 90

DO • 27 NOV • 14.30

Christoff en Dirk Bauters

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO • 30 NOV • 15.00

Calendar Girls

Loge10
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
 02 255 46 90



ZO • 2 NOV • 20.30

Mauro

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
 02 255 46 90

14-18, en wat nu?

Willem Vermandere
ZO • 2 NOV • 20.15
 Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00
WO • 5 NOV • 20.30
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO • 5 NOV • 20.30

Kalakan

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
 02 255 46 90

3 TOT 9 NOV

Thousand Voices for Peace

Festival van Vlaanderen Brussel &
 Klarafestival
 Verschillende locaties,
 www.1000voices.be

ZA • 8 NOV • 20.00

Songs from the Attic

Guy Swinnen
 Sint-Genesius-Rode,
 GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZA • 8 NOV • 20.30

Simply Live

Stan Van Samang
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
 02 255 46 90

ZA • 8 NOV • 20.00

Jubileumconcert Singhet Scone

gemengd koor
 Dilbeek, Sint-Therisiakerk,
 02 569 34 58

Oorlogsgeleerden

Vera Coomans & Jokke Schreurs
ZO • 9 NOV • 20.30
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90
VR • 14 NOV • 20.00
 Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24
ZO • 16 NOV • 15.30
 Sint-Pieters-Leeuw, Roosezolder,
 02 371 22 62

DO • 13 NOV • 20.30

Isolde et les Bens

Humbeek, zaal Eldorado,
 02 263 03 43

Apenbloed & Engelenzang

Pieter Embrechts
DO • 13 NOV • 20.30
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30
DO • 20 NOV • 20.00
 Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

VR • 14 NOV • 14.30

Micha zingt!

Micha Marah
 Sint-Genesius-Rode,
 GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

VR • 14 NOV • 20.00

Van vroeger en nu

LSP Band
 Meise, GC De Muze van Meise,
 02 268 61 74

14 EN 15 NOV • 20.00

Herdenkingsconcert

Koninklijke harmonie Sint-Cecilia
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA • 15 NOV • 20.30

Dromen van Johanna

Ernst Jansz (Doe Maar)
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA • 15 NOV • 20.30

Round Midnight

The Jerry Rat Pack, Nathalie Meskens
 & Ivan Pecnik
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO • 19 NOV • 20.30

Rocco Granata

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO • 20 NOV • 14.00

Carry's cowboy conference

Carry Goossens en band
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO • 20 NOV • 20.30

The Tennessee Waltz (Dollymentaire)

Barbara Dex & Gunther Verspecht
 Sint-Genesius-Rode,
 GC de Boesdaalhoeve,
 02 381 14 51

ISOLDE ET LES BENS (13/11)



ROUND THE BEND (22/11)



LES GARÇONS ET GUILLAUME À TABLE (18/11)



ZA • 22 NOV • 20.00
Joni Mitchell tribute

Sofie La Digue
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZA • 22 NOV • 20.30
The Fortunate Few

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA • 22 NOV • 20.30
Round the Bend

Bent Van Looy
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO • 23 NOV • 11.00
Los del Trè

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

WO • 26 NOV • 20.30
Du Bartas

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR • 28 NOV • 20.30
Ozark Henry

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR • 28 NOV • 20.30
Koen De Graeve en De Post

Asse, Oud Gasthuis,
02 456 01 60

ZA • 29 NOV • 20.00
Winterconcert

De Eendracht
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZA • 29 NOV • 20.30
Mooie Waanzinnige Wereld

Stef Bos
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

KLASSIEK

VR • 7 NOV • 20.00
Componisten rond hun twintigste

Julien Beurms
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

VR • 7 NOV • 20.30
Veruyu

Gospodi
Ternat, Sint-Jozefkerk,
www.ccdeploter.be

VR • 7 NOV • 20.30
Leven en dood in een notendop

Flanders Baroque Academy & Choir
Grimbergen, abdijkerk, 02 263 03 43

ZA • 8 NOV • 20.30
Requiem van Mozart

Academiekoor
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO • 9 NOV • 11.00
La victoire amoureuse

Les Abbagliati
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 16 NOV • 11.00
Pamina Flute Quartet

aperitiefconcert
Hamme, Sint-Gudulakerk,
0475 24 84 95

ZO • 23 NOV • 11.00
Le sacre du printemps

Jan Michiels & Inge Spinette
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR • 28 NOV • 20.00
Piccolo cello

Wouter Vercruyse
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZA • 29 NOV • 20.30
Requiem (Mozart) en L'Escout Rouge (Van Landeghem)

kamerorkest en -koor Arc-en-ciel
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZO • 30 NOV • 16.00
Duo Sluys en Gipsy!

Sinterklaasconcert
Sint-Pieters-Leeuw, De Merselborre,
02 371 22 62

JAZZ

DO • 20 NOV • 20.15
PHD

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA • 22 NOV • 20.30
New York, City of Jazz

Brussels Jazz Orchestra & Tutu Poane
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43



MA • 3 NOV • 20.30
The Drop

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Plan Bart

DI • 4 NOV • 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

MA • 10 NOV • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO • 9 NOV • 20.00
Dawn of the Planet of the Apes (3D)

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO • 16 NOV • 20.00
Wintersleep

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA • 17 NOV • 20.30
Pride

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI • 18 NOV • 20.30
Les garçons et Guillaume à table

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI • 18 NOV • 20.30
Una via a Palermo

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO • 19 NOV • 20.30
Docville

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO • 20 NOV • 15.00 EN 20.00
De behandeling

Wezembek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR • 21 NOV • 14.00 EN 20.00
Het Vonnis

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

ZO • 23 NOV • 20.00
Jersey Boys

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA • 24 NOV • 20.30
Magic in the Moonlight

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI • 25 NOV • 20.30
Kill your Darlings

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

26 TOT 28 NOV
Holebifilmfestival

Sint-Pieters-Leeuw, De Merselborre,
02 371 22 62

VR • 28 NOV • 12.15
Liefde gaat door de maag

Brussel, deBuren, 02 219 19 30

ZO • 30 NOV • 20.00
A most wanted man

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00



TOT 3 NOV
Can I take a picture?

Kim De Molenaar
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

7 TOT 11, 15, 16 NOV
73e Herfstsalon

Leeuwse kunstkring leeuw art
Sint-Pieters-Leeuw, De Merselborre,
02 371 22 62

A MOST WANTED MAN (30/11)



FLORI MUNDI (TOT 30/11)



SPINNEN, EEN WONDERE WERELD (14/11)



TOT 15 NOV

Toen leven overleven was

De Grote Oorlog in de Brabantse Kouters
 Verschillende locaties, kalender:
<http://toenlevenoverlevenwas.be>

16 EN 17 NOV

Leeuw in WO I

Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma,
 02 371 22 62

21 NOV TOT 14 DEC

Arte Povera (deel 2)

Grimbergen, CC Strombeek,
 02 263 03 43

22, 23, 24 NOV

Jacky Duyck

atelierbezoek
 Dilbeek, Roelandsveldstraat 30,
www.jackyduyck.be

TOT 30 NOV

Flemish Pavilion

Chokri Ben Chikha
 & Action Zoo Humain
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

TOT 30 NOV

Flori Mundi

orchideeënspektakel
 Meise, Agentschap Plantentuin,
 02 260 09 20

TOT 21 DEC

Guy Baekelmans

Drogenbos, Felixart Museum,
www.felixart.org

21, 22, 23, 29, 30 NOV

Maria Ogloza en Pierre Claes

o.a. vernissage met koor
 Omnia Cantica
 Dilbeek, Hof van Lierde,
 02 253 33 97

TOT 31 DEC

Marc Gysels

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
 02 731 43 31

TOT 4 JAN

**Sensatie en sensualiteit
 Rubens en zijn erfenis**

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 18 JAN

The Yellow Side of Sociality

Italiaanse kunstenaars in Europa
 Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 5 MEI

Elisabeth Ida Mulyani

fotografie
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43



DI • 4 NOV • 14.00

**Stereotypen in theater,
 film e.a. podiumkunsten**

Chokri Ben Chikha
 Dilbeek, kasteel La Motte,
 02 466 20 30

DI • 4 NOV • 19.30

**Het vrijhandelsverdrag
 EU-VS: vloek of zegen?**

Brussel, deBuren,
 02 219 19 30

MA • 10 NOV • 15.00

**Onbekend en verrassend
 Albanië**

Grimbergen, CC Strombeek,
 02 263 03 43

VR • 14 NOV • 20.00

**Spinnen,
 een wondere wereld**

Grimbergen, Charleroyhoeve,
 02 269 19 00

DI • 18 NOV • 14.00

**Angst om de vergrijzing
 is onterrecht**

Patrick Deboosere
 Dilbeek, kasteel La Motte,
 02 466 20 30

DI • 18 NOV • 19.30

Is werken last of lust?

Fons Leroy
 Brussel, deBuren,
 02 219 19 30

18 EN 25 NOV

**Hou je computer
 gezond en fit**

Arch'educ
 Wemmel, GC de Zandloper,
 02 454 54 01

VR • 28 NOV • 14.00

**Historische steden
 in Frans-Vlaanderen**

Dilbeek, 't Verloren Hofke,
 02 569 34 58



ZO • 9 NOV • 14.00

Langs historische wegen

Hoeilaart, Bosmuseum,
www.ngz.be



MA • 10 NOV • 20.30

De Romeo's

jaarmarktconcert
 Sint-Pieters-Leeuw, Topstraat,
 02 371 22 62

DO • 13 NOV • 19.00

**Het groot oefendictiee
 der Nederlandse taal**

Brussel, HUB, 02 219 19 30

ZO • 16 NOV • 13.30

Herfstprikfels

Sint-Genesius-Rode,
 GC de Boesdaalhoeve,
 02 381 14 51



WWW.RANDKRANT.BE

Neem ook een kijkje op
www.randkrant.be voor
 meer nieuws.

ANGST OM DE VERGRIJZING IS ONTERRECHT (18/11)



De agenda wordt samengesteld met gegevens uit de UITdatabank. Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de agenda, moeten ons hun informatie anderhalve maand voor het verschijnen ervan bezorgen. Je kunt de gegevens mailen naar randkrant@derand.be, per brief sturen naar ons redactieadres (RandKrant – UIT in de Rand Agenda, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel) of invoeren in de UITdatabank via www.uitdatabank.be. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschaps- en cultuurcentra in de Rand. Om voor plaatsing in aanmerking te komen, worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de Rand. Het volledige vormingsaanbod van Arch'educ vind je op www.archeduc.be.

**Geef zelf je activiteit in!
 UITdatabank.be**

Isolde et Les Bens

‘Puur voor het plezier’



Een gelegenheidsgroepje, dat is wat Isolde Lasoen voor ogen had toen ze twee jaar geleden voor het eerst optrad met Les Bens. Het liep lichtjes uit de hand. Op acht november komen ze naar de Eldorado in Humbeek.

TEKST Joke Bellen • FOTO Filip Claessens

Ik had goesting om lievelingsnummers te spelen die een nostalgisch gevoel oproepen. Voor de fun, met Ben en Ben (Ben Van Camp op gitaar en Ben Brunin op contrabas). Toen iemand me vroeg om mijn ding te doen op een privé-evenement in zijn tuin hebben we een *repertoireke* samengesteld, een keer gerepeteerd, en meteen opgetreden. Uit de losse pols, puur voor het plezier. Daarna hebben we Luk Vermeir erbij gevraagd (op piano) en, *voilà*, dat werd de derde Ben.’

Op ons eerste officiële concert was er heel veel volk en het stond ook meteen in de krant.

Het lukte dus niet om onder de radar te blijven. Mijn oorspronkelijke bedoeling, om me een beetje te amuseren en ondertussen wat ervaring als frontzangeres op te doen, is bijgevolg nogal mislukt. (lacht) Maar *bon*, doordat het project meteen serieus werd, zitten we nu in een goede drive.’

MET EEN DEADLINE EN DE FRANSE SLAG

Als je Lasoen projecten op een rijtje zet, valt het op dat er heel wat Franstalige muziek tussen zit. ‘Dat is toch toeval. Als kind heb ik wel veel Franse muziek beluisterd. We had-

den geen kabeltelevisie thuis, dus keken we via de antenne naar de BRT en de Franstalige kanalen. Na een tijdje begon ik me erin te verdiepen. Dat begon met Serge Gainsbourg. Die Franse muziek heeft een heel eigen sfeer, zeker de liedjes uit de jaren zestig. Ik luister naar muziek uit de hele wereld, maar dit project focust op dat retrorepertoire.’

Met Les Bens treedt Isolde Lasoen voor het eerst als songschrijver naar buiten. Waarom nooit eerder? ‘Het kwam er gewoon niet van. Ik heb altijd duizend-en-één dingen te doen: spelen bij bands, lesgeven aan de kunsthumaniora ... Misschien ook een beetje drempelvrees, en ik heb een deadline nodig.’

JALOERS OP GITARISTEN

Frontzangeressen krijgen meer aandacht dan drummers, maar daar is het Lasoen niet om te doen. ‘Mijn drumstel is nog steeds mijn veilige thuishaven, daar voel ik me comfortabel. Ik weet nog dat ik me vroeger behoorlijk ongemakkelijk voelde wanneer ik met Daan een duetje mocht zingen vooraan op het podium. Ik vroeg me dan af hoe ik moest stappen of wat ik met mijn handen moest doen. Nu gaat dat vanzelf. Het is ook gewoon leuk. Ik ben altijd jaloers op die gitaristen die gewoon kunnen rondlopen op het podium. Als drummer zit je vast en soms is dat behoorlijk frustrerend. Ik heb eigenlijk altijd al relatief veel aandacht gekregen, ook als drummer. Ik probeer mezelf daartegen te beschermen door enkel in de media te komen met mijn muziek. Ik heb geen behoefte om mezelf te manifesteren.’

VELE GELEGENHEDEN

Ondertussen hebben Isolde et Les Bens de EP *L'Inconnu* uitgebracht en loopt de ticketverkoop voor hun concertreeks bijzonder vlot. Hoezo, een gelegenheidsproject? ‘Ik ben blij met die uitverkochte optredens, maar ook gefrustreerd, want mijn vrienden en kennissen hebben geen kaartje meer kunnen bemachtigen. (lacht) Neen, ik weet dat ik me gelukkig mag prijzen op dat vlak, want het gaat niet altijd zo vlot. Les Bens blijft een gelegenheidsproject, in die zin dat je niet eeuwig retropop kunt blijven spelen. Het zou dus kunnen dat we evolueren naar een soloproject onder een andere naam.’ Ben je te laat voor het concert van Isolde et Les Bens in Humbeek, geen probleem, Lasoen heeft nog andere plannen. ‘Daan brengt met *Total* een box uit met alles wat hij ooit heeft gemaakt. Hij speelt de hele maand november in Brussel. Momenteel ben ik ook meter van *Iedereen componist*, een project dat kinderen warm wil maken voor jazz en klassieke muziek.’

DO • 13 NOV • 20.30

Isolde et les Bens

Humbeek, zaal Eldorado, 02 263 03 43

4 | De kracht van coöperaties: woongemeenschap De Okelaar

Sociaal, ecologisch, spiritueel

Een oud klooster en twee leegstaande schoolgebouwen in Wolvertem worden omgebouwd tot woongemeenschap De Okelaar. De initiatiefnemers stampten daarvoor een coöperatieve organisatie met sociaal oogmerk uit de grond.

TEKST Gerard Hautekeur • FOTO Filip Claessens



'Okelaar is synoniem voor notelaar of walnoot en staat symbool voor een nieuw begin en verandering.'

Naast achttien wooneenheden voor gezinnen en alleenstaanden zijn er gemeenschappelijke ruimten: een keuken, eetplaats, wasplaats, twee gastenkamers, een ruimte voor vormingsactiviteiten en een bio-winkel. 'Toen we elkaar zes jaar geleden leerden kennen, hadden we eenzelfde droom: een cohousing project met sociale, ecologische en spirituele uitgangspunten. Na drie jaar zoeken naar een geschikte locatie vonden we een oud klooster, een leegstaande lagere school en kleuterschool in Wolvertem', vertellen initiatiefnemers Mia Vranken en Joost Callebaut. Samen met enkele andere gezinnen namen zij al hun intrek in de lagere school. 'Eerst worden de kleuterschool en het klooster verbouwd. De ontwikkeling en uitwerking van het project steunt grotendeels op de vrijwillige inzet van alle huidige en toekomstige medebewoners. De naam Okelaar is synoniem voor notelaar of walnoot en staat symbool voor een nieuw begin en verandering.'

ECOLOGISCH

De ecologische dimensie blijkt uit de voorkeur voor ecologische materialen, zoveel mogelijk hernieuwbare en/of bio-afbreekbare materialen, materialen die zorgen voor een gezond binnenklimaat. 'Voor de verwarming plannen we een centraal verwarmingssysteem met een pelletkachel en een houtvergassingssysteem. Daarbij zullen we afvalhout en lokaal kaphout gebruiken. De pellets halen we bij het lokale pelletbedrijf, opgericht door Ecopower.

Die lokale biomassa beschouwen we als de meest ecologische brandstof. Met gemeentelijke subsidies leggen we groendaken aan. Het wordt een van de eerste hellende groendaken in België. Voorts kiezen we voor zonneboilers, zonnepanelen, het hergebruik van water. Wie hier komt wonen, maakt een nadrukkelijke keuze voor een duurzame leefwijze. We willen elkaar aanmoedigen en van elkaar leren om bewust ecologisch te leven. Binnen de woongemeenschap promoten we het systeem van particulier autodelen. We zijn voorstander van streekgebonden groenten en fruit. Daarom werken we samen met de zelf-oogstboerderij De Klepper uit de buurt. Mensen kunnen er biologisch geteelde groenten en fruit plukken.'

SOCIAAL

'Eind 2015 worden de eerste dertien wooneenheden opgeleverd. Met De Okelaar willen we aantonen dat een ecologische verbouwing niet duurder hoeft te zijn dan een klassieke', benadrukken Vranken en Callebaut. 'Gelet op de schaal van ons project staan we in een gunstige positie om met leveranciers te onderhandelen. We waken erover dat de verkoopprijs van de wooneenheden onder de marktprijs ligt. De Okelaar is immers een sociaal project. We voorzien in woningen voor alleenstaanden en bevolkingsgroepen die moeilijk betaalbare huisvesting vinden en we willen aangenaam en betaalbaar wonen in de Rand mogelijk maken. Om de sociale doelstelling van De Okelaar te verwezenlijken, hebben we een coöpe-

ratieve gemeenschap met sociaal oogmerk opgericht. De coöperatie is de eigenaar van het paviljoen, de gelijkvloerse verdieping van het klooster met de verschillende gemeenschappelijke ruimten. We stellen de gemeenschappelijke zalen open voor vergaderingen, sociaal-culturele activiteiten, vormingen van lokale verenigingen. Zo wil De Okelaar uitgroeien tot een levend buurtcentrum. Op de dertiende van elke maand eten de toekomstige bewoners samen. Op die gezamenlijke maaltijd zijn ook mensen uit de buurt welkom.'

SPIRITUEEL

'De spirituele pijler levert de inspiratie voor de ecologische en de sociale uitgangspunten van het cohousing project. Voor ons betekent spiritualiteit dat we bewust leven, met respect voor elke mens en elke levensbeschouwing. Daaruit vloeit de zorg en liefde voor de aarde (ecologische pijler) en de zorg en liefde voor elkaar (sociale pijler) voort. De oprichting van een coöperatie met sociaal oogmerk is daar een logisch gevolg van. De coöperatie organiseert de renovatie van de site, de zakelijke aspecten van de woongemeenschap en biedt mogelijkheden voor sociaaleconomische tewerkstelling. De huidige en toekomstige bewoners hebben minstens één aandeel in de coöperatie. Ook andere geïnteresseerden en investeerders kunnen een aandeel kopen.'

 www.okelaar.be



Wandelen door voormalig oorlogsgebied

Vijf jaar geleden schreven we dat wandelen in het prille Houtembos, nabij Vilvoorde, een goed idee is. Dat stadsrandbos is inmiddels flink gegroeid, zowel in boomhoogte als in oppervlakte.

TEKST Herman Dierickx • FOTO Filip Claessens

Er loopt nu ook een wandelroute door, die je in contact brengt met gebeurtenissen uit de Grote Oorlog, die in dit dorp lelijk heeft huisgehouden. In dit jaar van de herdenking kun je in een wandeltraject geschiedenis en natuur aan elkaar koppelen. Als je vertrekt aan de kerk van Houtem zit je meteen in het vuur van de strijd, want de aangrenzende pastorij brandde in 1914 af, tijdens de hevige 'Slag van Houtem', waarbij nogal wat Belgische en Duitse soldaten, maar ook burgers het leven lieten. Een deel van de inwoners werd trouwens standrechtelijk geëxecuteerd als wraak van de Duitsers voor een eerder opgelopen nederlaag in dit dorp. De pastorij zou pas

in 1921 volledig heropgebouwd worden. Het oorlogsmonument uit 1919 dat de slag herdenkt, staat pal voor de kerk, met vermelding van de namen van de gesneuvelden.

VERBINDING MAKEN

Van hieruit stap je in een wijde boog richting Houtembos, dat intussen uitgroeide tot een gevarieerd natuurgebied waar het fijn wandelen is. Er lopen verschillende paden door deze inmiddels ongeveer vijftig hectare grote zone, met een heraanplanting van het Witte Kinderbos dat moest wijken voor het treinspoor op de middenberm van de E19, en met heel wat geboortebomen. De wandelvoorzieningen zijn redelijk goed. Sommige wegelijes zijn niet aangeduid en kan je gewoon op eigen houtje verkennen.

Je kunt hier heerlijk picknicken aan een grote tafel te midden van een zonovergoten weide die mooi ingebed ligt tussen bospercelen. Zelfs met een winterzonnetje kan dit deugd doen. Van daar af kun je via een lang vlonderpad naar de bank wandelen waar Rik Poot in 2004 het gebied overschouwde bij de eerste aanleg van het nieuwe bos en vanwaar hij 'zag dat het goed was', zoals het bordje vermeldt.

Maak van de gelegenheid gebruik om ook de andere paden te bewandelen, want je hebt een heus netwerk dat je tot in de uithoeken van het bos brengt. Het maakt deel uit van het Trage Wegenpad van Houtem dat de oude verbindingswegen in ere herstelt. Het is tegelijk een natuurpad dat de verschillende biotopen van het bos met elkaar verbindt. Daarmee vervult het een belangrijke rol als corridor tussen al die natuurzones, ook die buiten het eigenlijke Houtembos liggen. Dat zijn er niet zoveel, maar in het landbouwgebied liggen toch nog wat leuke plekjes verborgen waar vogels en andere dieren hun leven maken. Via deze trage wegen hebben ze een goede verbinding met het bos.

KAZERNE

Op een paar plaatsen kruis je de Kautesteenbeek, de blauwe slagader van het Houtembos. Ze heeft een matige ecologische kwaliteit, maar er is uitzicht op verbetering de komende jaren. Op termijn wordt dit ongetwijfeld een belangrijke ecologische troef voor het hele gebied, met vissen, planten en amfibieën. Nu al is er op verschillende plaatsen leven te bespeuren, maar dat is nog



Marleen Gordts (54) is de drijvende kracht en conciërge van chirohuis De Hagaard in Overijse.



‘Alle dagen een beetje vakantie’

Misschien ken je Marleen Gordts nog wel? In 1984 presenteerde ze op de toenmalige BRTN het programma *Videomatch* en tot 1996 was ze de presentatrice van *De Gouden Bertjes*. Daarna was ze producer van promotie- en reclamefilms en werkte ze voor Child Focus. Tot ze besliste om iets heel anders te gaan doen. ‘In de reclamewereld lijkt niemand nog blij te zijn met het geleverde werk. Ik zocht iets anders waar ik me helemaal in kan vinden en ik kwam terecht in jeugdverblijfscentrum De Hagaard in Overijse. Ik heb het opstartproces van dit centrum helemaal meegemaakt: de bouw, de uitbating op punt zetten, enzovoort. De bedoeling is om mensen hier een aangenaam verblijf te bezorgen. Er zijn 120 bedden. Ik zorg ervoor dat alles in orde is. Ik voorzie ontbijt, ik kook voor de gasten, doe de administratie, noem maar op. Onze bezoekers zijn vaak jeugdverenigingen, maar ook scholen en zelfs bedrijven of organisaties. Het is hard werken, maar dat schrikt mij niet af. Ik heb een poetsvrouw om te helpen, en verder zijn we op zoek naar vrijwilligers om in het weekend een handje toe te steken bij de uitbating.’

BOS VLAKBIJ

‘We krijgen heel wat nationaliteiten over de vloer. De Deense delegatie van de Special Olympics, maar ook een jeugdorganisatie uit de Balkan bijvoorbeeld. We kregen ook al bezoek van een orkest, van de medewerkers van AS Adventure en scholen die op bosklussen komen. Er komen ook kleinere groepen. Zo zijn er gezinnen die op bezinning komen. En zo heeft iedereen wel een reden. Het is hier rustig, er is een bos vlakbij, en we zijn vlot bereikbaar. Het is eigenlijk alle dagen een beetje vakantie. De mensen gaan met een glimlach op het gezicht naar huis. Dan weet je dat het goed was en dat ze misschien wel terug komen.’ Gordts

woont sinds april van dit jaar in het jeugdheem. ‘Voordien pendelde ik van Vilvoorde naar Overijse. Dat was om zot van te worden. Die verplaatsing is synoniemen voor lange files. Ik verloor zoveel tijd dat het beter was me hier te vestigen. Zo ben ik er ook snel bij als er zich een probleem voordoet. Eigenlijk woon ik hier graag. Er is wel wat lawaai van het verkeer, maar bovenal is de Druivenstreek fantastisch: groen en heuvelachtig. Overijse heeft ook een internationaler publiek dan elders in de Rand. Dat vind ik een meerwaarde. De gemeente is bovendien proper en netjes. Enig minpunt: er is hier al twee keer in mijn wagen ingebroken. Maar dat moet je relativeren: inbraken zijn een fenomeen in heel het land.’

RANDSTAD

‘Vilvoorde is niet te vergelijken met Overijse. Vilvoorde is een stad waar ik ook graag woonde. Daarvoor woonde ik in Strombeek en in Wemmel. In die faciliteitengemeente was ik in de vorige legislatuur gemeenteraadslid. Wemmel kan ik best omschrijven als een kleine randstad. Het is een eigenaardige gemeente. Ik ken geen enkele plaats waar je de kloof tussen rijk en arm zo fel kan zien. Enerzijds is er de chique nieuwe Markt, waar kapitaalkrachtige mensen wonen boven luxueuze winkels. Anderzijds zijn er een paar straten verderop kleine rijwoningen waar mensen het met weinig moeten stellen. Surrealistisch.’

‘Mijn droom is ergens een B&B met een gastentafel te openen. Hier in het jeugdverblijfscentrum kom ik al heel dicht bij mijn droom. Ik ben zeer loyaal en ik zal het moeilijk hebben als ik dit ooit moet loslaten. Ik heb De Hagaard bijna letterlijk mee uit de grond gestampt. Elke dag pluk je hier de vruchten van je inzet en dat geef je niet zomaar op.’

TEKST Joris Herpol • FOTO Filip Claessens

onvoldoende om een robuuste leefgemeenschap uit te bouwen.

Jammer dat rond deze tijd van het jaar de bladeren van de bomen vallen, want dat brengt de autosnelweg E19 op sommige plaatsen akelig dichtbij. Daarvoor moet je het zeker niet laten om naar hier af te zakken; een frisse neus komen halen, zal je je geenszins beklagen. Hier en daar moet je er wat loslopende honden bijnemen, maar vooral op een weekdag is het hier heerlijk genieten.

De aanliggende en ontoegankelijke gronden van de kazerne van Peutie zijn in feite een voortzetting van dit natuurgebied, met als groot voordeel dat het veeleer over uitgestrekte, ruige graslanden gaat en dus voor afwisseling zorgt. Het levert mooie panorama's op, en de rust is daar nog groter dan in het eigenlijke bos. Deze graslanden vormen een prima natuurzone rond een deel van het Houtembos en tegelijk een buffer tussen het bos en de autosnelweg. Ook daar is de natuur mee gebaat.



Topografische kaart
NGI 23/7-8 (schaal: 1:20.000)



In onze rubriek *deketing* laten we elke maand een bekende of minder bekende inwoner uit de Rand aan het woord over de dingen die hem of haar bezighouden. Hij of zij duidt de volgende randbewoner aan die de ketting voort mag zetten.

Het kleinste vogeltje zien

Vogelspotters of vogeltellers, een vreemde hobby?

Toch niet, een kleine twintig mensen in de Rand houden regelmatig alle bewegingen van vogels op hun trektocht naar andere windstreken in de gaten en zien op die manier van dichtbij het milieu veranderen.

TEKST Herman Dierickx • FOTO Filip Claessens

De vogeltellers beschikken zonder uitzondering over twee scherpe zintuigen: ogen en oren. Ze speuren het luchtruim af en zetten hun gehoor op scherp om al wat passeert te noteren. Het vraagt veel concentratie en inzet. Onlangs werd op de oude oefenbaan van Groenendaal een vogeltelplatform gebouwd om de trektocht van vogels te analyseren. We ontmoeten er Edwin Rooselaer en zoon Landelijn, regelmatige en ervaren vogeltellers uit de Rand.

‘Mijn vader telde gedisciplineerd en fanatiek vogels. Menigmaal ging ik niet naar school omdat er, volgens mijn vader, belangrijkere telactiviteiten waren’, lacht Edwin Rooselaer. ‘Mijn zonen Jan (26) en Landelijn (15) hebben het virus ook te pakken. Ik zal hen nooit forceren om vogels te tellen of te ringen, maar als ze het willen, vind ik dat prima natuurlijk.’ Intussen heeft Rooselaer zijn interessegebied uitgebreid naar planten en insecten en is hij natuurfotograaf. ‘Dat komt allemaal van pas bij de natuurwandelingen die ik begeleid. Met mijn kennis kan

ik de mensen wat goede raad of tips geven en wijzen op mogelijke problemen met het milieu.’ Rooselaer is zelfstandig timmerman waardoor hij zelf kan bepalen hoeveel tijd hij in zijn hobby steekt. Dat blijkt veel tijd te zijn. ‘Gelukkig is mijn vrouw ook geïnteresseerd in vogels, natuur en fotografie.’

SPECIALE GEVALLEN

‘Binnenkort komt de trek van leeuweriken op gang. Zij vliegen ’s nachts. Dan moet ik om 18 uur de vangnetten opstellen, ga enkele uurtjes slapen om daarna de vogels te kunnen ringen. Een werk van vele uren.’ Maar dat is niet alles. ‘De vangplaats moet ik goed onderhouden: maaien, struiken snoeien, materiaal herstellen, het weer in het oog houden, noem maar op. In de winter zorg ik ervoor dat de vogels voldoende voedsel hebben. Per winter jagen we er toch bijna tweehonderd kilo voedsel door. Een groot deel daarvan koop ik zelf, de rest mag ik ophalen bij een bevriende dierenhandelaar. Al het materiaal om te ringen moet ik zelf kopen.’ Gebeten, zo kun je

Edwin en Landelijn omschrijven. Het kleinste vogeltje dat passeert, hebben ze opgemerkt en kunnen ze benoemen.

Hebben ze de laatste tijd speciale vogels gespot? ‘Onlangs hebben we een woudaapje geringd. We hebben ook een koolmees uit Litouwen gehad. En er zat eens een bokje en een ortolaan in de netten. Dit jaar vingen we al zeven draaihalzen. We stellen ook vast dat de veldleeuweriken tegenwoordig veel misgroeiingen hebben. Zit de kernramp in Tsjernobyl daar nog voor iets tussen of heeft dat andere oorzaken? Ons werk past in een Europese samenwerking waarbij alle ringgegevens gecentraliseerd worden en we trends kunnen waarnemen, invasies documenteren, de weersafhankelijkheid bekijken, enzovoort.’

TRENDS

‘Halsbandparkieten of nijlganzen nemen hand over hand toe. Ze nemen de plaats in van soorten die hier al lang zijn, zoals holenduiven en spechten. Duidelijk is ook dat het aantal akkervogels drastisch is gedaald. De monocultuur van maïs in onze landbouwgebieden is nefast voor de meeste soorten. Kraaiachtigen en houtduiven vinden dat dan weer net heel interessante fourageerplaatsen. Daardoor is het evenwicht verstoord. De toegenomen bebouwing en versnippering van leefgebieden in de Rand zijn acute problemen. Het aantal soorten blijft dan ook dalen.’

Vogeltellers uit Dilbeek, Wemmel, Grimbergen, Meise, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw volgen vanuit enkele vaste standplaatsen het reilen en zeilen van de vogels. Na

NATUURLIJK



Kattenplaag

In de tijd van de Oude Belgen zaten er in onze streek nogal wat wilde katten in de toenmalige bossen. Ze hadden er hun plaats in het ecosysteem en ongeveer alles was peis en vree in de vrije natuur. In de tijd van de hedendaagse Belgen is er op dat vlak veel veranderd. De wilde kat komt in de Rand al lang niet meer voor, maar het aantal (verwilderde) huiskatten is specta-

culair toegenomen. Precieze aantallen zijn niet bekend, maar je zou haast denken dat er meer zijn dan mensen.

Je hebt verschillende types van die actuele poezen. Er is zoiets als de lappenkat die overal ligt maar het liefst nog in een warm hoekje van het salon. Er zijn Siamese varianten, witte, zwarte, gevlekte en getijgerde, maar ook lang- en kortharige, grote en kleine, rosse, grijze en bruine katten, graatmagere en moddervette, je hebt er geen idee van.

jaren telwerk kunnen ze hun gegevens vergelijken en nagaan hoe de vogelwereld het stelt. Op basis van tellingen schatten wetenschappers de evolutie van het vogelbestand in. Ze doen aanbevelingen om bepaalde vogels beter te beschermen. 'De wetenschappelijke invalshoek vind ik belangrijk; het maakt ons werk nuttig. Je leert nauwkeurig te werken en veel geduld te hebben.' Als uitsmijter nog enkele cijfers: tussen 2000 en dit jaar ringden Rooselaer en zijn makers niet minder dan 95 vogelsoorten en meer dan 45.000 exemplaren. Van 1 januari tot nu hadden ze 40 soorten en 4.210 exemplaren in de netten. Duizelingwekkende aantallen.

FR VOIR LE PLUS PETIT OISEAU

Passionnés d'oiseaux ou compteurs d'oiseaux, un hobby étrange? Pas du tout, une petite vingtaine de personnes du Rand surveillent régulièrement tous les mouvements d'oiseaux dans leurs déplacements vers d'autres cieus et ils observent ainsi de près l'évolution écologique. On peut considérer qu'Edwin et Landelijn Rooselaer sont de véritables mordus. Ils voient le moindre petit oiseau qui passe et ils sont capables de le nommer. Ils constatent des évolutions dans les espèces d'oiseaux et découvrent parfois aussi de nouveaux oiseaux. Après des années de comptage, ils peuvent comparer leurs données et voir comment se porte le monde des oiseaux. 'L'approche scientifique me semble importante; c'est ce qui fait l'utilité de notre travail', explique Edwin Rooselaer.



Als die viervoeters in de buurt van het huis blijven en regelmatig hun portie brokken of korrels krijgen, is er weinig aan de hand. Maar als ze hun jagersinstinct nog hebben, om het even wanneer buiten kunnen en niet op tijd en stond eten krijgen, is het hek van de dam. Dan doden ze zoveel muizen, vogels, insecten en andere dieren zodat de biodiversiteit daar toch wel schade van ondervindt. 'Dat is de natuur', hoor je dan wel eens zeggen. Niets is minder waar, want die katten

zouden er zonder de mens gewoon niet zijn en zeker niet in zo'n grote aantallen. Een kat is even natuurlijk als een varken of een koe en die kun je toch bezwaarlijk een plaats geven in het natuurlijke ecosysteem?

Hoe dan ook is onze mensenvriend nogal eens een beproeving voor de natuur in de tuin of daarrond. Zowel overdag als 's nachts is ze op jacht en ze heeft snel door waar er wat te rapen valt. Op heel wat plaatsen worden alle konijntjes van de omliggende

nesten opgegeten en waar jonge vogels uitvliegen, zijn de katten er als de kippen bij om de hulpeloze beestjes met haar en veren te verslinden. Daarom is het aan te raden ze van jongsaf de bel aan te binden. Dat is een goede remedie om de prooien te alarmeren als er gevaar loert. Maar het moet bij jonge dieren gebeuren, want als ze wat ouder zijn, lukt het veelal niet meer.

TEKST Herman Dierickx

Op grootvaders wijze

Op 't Hoeksken in Wemmel is oud en jong tegelijk. Het nostalgische decor verraadt een lange geschiedenis, maar de energieke uitbating – vierde generatie in rechte lijn – slaagt er moeiteloos in om traditie en vernieuwing te verzoenen. Van minder klanten of een nakende sluiting is geen sprake.

TEKST Michaël Bellon • FOTO Filip Claessens

Op 't Hoeksken heeft zijn naam niet gestolen. Al gaat het om een gebouw dat helemaal alleen staat, het is toch een soort hoekpand. In de hoek zit ook de deur, en wie daarmee in huis valt, staat meteen recht voor de kleine toog. Iets bestellen is dus niet moeilijk, want achter de toog staan Anke Vertongen of een van haar medewerkers klaar.

TRADITIE

Sinds 2009 is dit officieel haar zaak, maar officieus staat Anke al zowat heel haar leven in het café. 'Ik stond hier al achter de toog van toen ik kon staan en tappen. Ik moet vier jaar geweest zijn. Vanaf mijn zesde hielp ik in de zomer opdienen in de tuin. En vanaf mijn dertiende begon ik al een keer te sluiten op vrijdagavond.' Het stond dus op een bierkaartje geschreven dat Anke de zaak ooit zou overne-

men. 'Ik ben een paar jaar weggeweest om iets anders te doen, ook in het buitenland, maar uiteindelijk heb ik hotel gestudeerd en ben ik erin gestapt. Het is een prachtig café met toffe klanten. Het zou spijtig geweest zijn, moest mijn vader het aan iemand anders hebben overgelaten.' Vader André helpt nog elke morgen. Hij volgde in 1982 zijn vader Jef op, die het in 1948 had overgenomen van diens vader Emiel, die op zijn beurt in het café stond sinds 1921. 'Ook daarvoor was hier een café; kleiner, niet veel meer dan de toog.'

Anke wijst op de oude foto van een vroeg twintigste-eeuws koppel aan de muur. 'De schoonzus van mijn overgrootvader en haar man. Zij waren de eerste eigenaars van het gebouw, toen in hoofdzaak een melkboerderij. Later heeft grootvader het café uitgebreid, de stoof verplaatst, de vloer betegeld en de banken geplaatst.' Een stukje grasland van de boerderij werd de terrastuin, één van de troeven van het café. De tafeltjes binnen dateren van een halve eeuw geleden. 'Toen ik overnam, waren de loungebars populair. Het moest er allemaal modern uitzien, op de kaart cocktails in plaats van bier. Ik wilde

daar niet mee beginnen en dat is een goede beslissing geweest. De mensen appreciëren terug hun bieren. Ook de boterham met plattekaas is gebleven. Als het kan, serveren we hem met radijs en pijpajuintjes uit de moestuin en een geuze van Girardin.' Wel nieuw is het krijtbord met een aantal suggesties. 'Gerechten uit de boerenkeuken (balletjes met krieken, stoemp of broodje rosbeef), die we geregeld vervangen.'

ONVERWACHTE GEBEURTENISSEN

Anke nam de zaak niet alleen over om ze te redden, maar ook omdat ze het graag doet. 'Als ik 's morgens naar hier rijd, moet ik wel twintig keer mijn hand opsteken of toeteren naar vrienden en bekenden. Dat doet deugd. Sommige zaken keren altijd terug, tegelijk zijn er in een café altijd gesprekken of gebeurtenissen die verrassen.' Wat terugkomt, zijn bijvoorbeeld de twee motards die al jaren elke morgen hun koffie komen drinken aan hetzelfde tafeltje met daarboven een straatnaambordje *Place des motards*. Op zaterdag passeren hier de veteranen van de Wemmelse voetbalclub VK Mireille. In de week wisselen

EN SOMETHING OLD AND SOMETHING NEW

Old and young alike is a fitting description for the atmosphere experienced in 't Hoeksken in Wemmel. The nostalgic setting reflects a long history but the dynamic management – fourth generation in a direct line of descent – effortlessly succeeds in combining tradition and innovation.' t Hoeksken refers to a corner, so the café definitely merits its name. The property may be completely detached from all others but it is a kind of corner building. The door is also in the corner so when you enter the bar the counter is immediately in front of you. This is very convenient for ordering something and there behind the counter ready to serve you is Anke Vertongen or one of her staff. 'A café is often a matter of routine but there is never a dull moment thanks to the constantly surprising conversations and happenings'.





jongeren van Campus Wemmel en oudere klanten uit de buurt elkaar af.

En de verrassende gebeurtenissen? 'Vier vrouwen, bijvoorbeeld, die hier vorige week binnenvielen. Zij waren op zoek naar een bruin café om te kaarten en waren blij verrast dat we een kaartmatje hebben, terwijl wij blij verrast waren dat er eindelijk nog eens gekaart werd en dan nog wel door vier vrouwen.'

Soms zijn de verrassingen minder aangenaam. Zo kwam in de nacht van 11 op 12 augustus een slaperige voorbijganger de deur binnengereden met zijn auto. Gelukkig was het café al gesloten, viel de schade nog mee, en is de vader van de schuldlige een architect die meteen een aannemer aan het werk kon zetten om de beschermde gevel te herstellen. Droeviger was het overlijden in maart van Anke's grootvader Jef, die nagenoeg tot het einde van zijn 92-jarige leven boven het café is blijven wonen. Hij ging het hoekske om, maar dankzij Anke waart zijn geest hier nog wel een tijdje rond.

i Op 't Hoeksken, Zijpstraat 2 in Wemmel, 02 460 03 52, open van 7:30 tot na het laatste rondje. Gesloten op woensdag.



'Sommige zaken keren altijd terug, tegelijk zijn er in een café altijd gesprekken of gebeurtenissen die verrassen.'

Dames en heren: appels en peren

'Wil je nog zo'n appeltje van oma schillen?', vragen mijn kinderen 's avonds. Nochtans zien die appels er niet uit. Ze zitten vol wormsteek, beurse plekken en kurkstip. En daar zijn Floris en Anna doorgaans vies van. **TEKST** Karla Goetvinck

VERGETEN VRUCHTEN

Geen van deze vruchten heb ik ooit in de supermarkt gezien. En dat vind ik spijtig. Niet dat ik geen Gala, Pink Lady of Golden lust, maar het aanbod is wel verschaald. Deze contreien waren in de 19e eeuw beroemd om de fruitrassen die hier gecreëerd werden. Maar het waren doorgaans hoogstammen, zaailingen waar op een tweetal meter hoogte een tak van het gewenste ras wordt ingestoken (dat noemen we enten). Die hoogstammen werden gewoon in de weiden geplant waar het vee graasde: dat was dubbel in de kering. Maar voor de moderne, intensieve landbouw waren deze hoogstammen niet geschikt. Na de Tweede Wereldoorlog schakelden de boeren over op laagstammen. Die dragen sneller en meer vruchten en plukken makkelijker.

PLANT EENS EEN BOOM

Maar een heel patrimonium aan genen en smaken dreigt zo te verdwijnen. Ook de typische Vlaamse landschappen (denk een prentkaart met lentebloesems of oude bomen in de sneeuw) zijn bedreigd. Een wat verwilderde boomgaard is trouwens het ideale biotoop voor planten en dieren. In zo'n hoogstam kan later een boomhut, een schommel of een hangmat. Toegegeven: daar moet je wel eerst een half leven geduld voor hebben. Maar zo'n boom is dan ook iets om mooi oud onder te worden (lees het gedicht *Onder de appelboom* van Rutger Kopland op www.randkrant.be). Nu is het ideale tijdstip om er één te planten. Vaak kan je zo'n hoogstam tegen een gunstige prijs kopen via jouw gemeente of de plaatselijke afdeling van Natuurpunt.

Maar ook zij moeten toegeven: dit fruit is zalig. Zoetzuur, met vast doch sappig vruchtvlees. Zo'n appeltje van oma, dat is een Jacques Lebel. Het ras zou twee eeuwen geleden gekweekt zijn door een boomteler uit Noord-Frankrijk, de heer Jacques Lebel.

Mijn broer vond in de boomgaard van het Pamelse boerderijtje dat hij kocht een exemplaar van het plaatselijke perenras *Jefkespeer*. De eerste zaailing van dat ras zou eind 18e eeuw gekweekt zijn door Pamelaar Jozef Thiebaut, de hovenier van de Norbertijnerabdij van Ninove. (Ook abt Johannes Pameleirre wordt genoemd als kweker, maar dat acht ik weinig waarschijnlijk). Na de Franse Revolutie kwam de abdij in handen van de Ninoofse notaris Jean-François Chaboceau, die de peer zijn officiële naam gaf: Beurré Chaboceau. Maar in het Pajottenland noemen ze het ras nog altijd naar zijn echte vader, Jozef 'Jefke' Thiebaut.

Ik herinner me uit mijn jeugd ook de oogstappels naast het duivenkot van mijn grootvader: de eerste appels van de nieuwe oogst, begin juli nog friszuur en sappig (dat had ik het liefste), later geel en zoet maar wat melig (dat vond ik niet meer lekker, maar tegen dan waren er gelukkig al andere rassen oogstklaar). Ook het aroma van de sterappeltjes waar we ons met de scouts ziek in aten, kan ik me nog zo voor de geest halen.

i www.boomgaardenstichting.be, www.rlzzz.be, met o.a. de publicatie 'Fruit als smakelijk erfgoed'.





OOG VOOR DE RAND

In onze fotoreeks *Oog voor de Rand* geven verschillende fotografen hun onverwachte, originele en soms afwijkende kijk op onze streek of een culturele activiteit.

'Jaren geleden was ik op reportage toen ik toevallig de vliegtuigloodsen in Grimbergen ontdekte. Ik werd betoverd door de geniale betonarchitectuur, die als een gigantische ufo de vliegtuigjes in bescherming neemt. Hier moest ik ooit terugkomen. Ik heb mijn oude grootbeeld camera opgepoetst en ben met ladder en statief opnieuw naar Grimbergen getrokken.'

Tim Dirven (*1968) studeerde fotografie aan het Sint-Lucas Instituut in Brussel en deed een specialisatiejaar in documentaire fotografie aan het FAMU in Praag. Tijdens zijn studies maakte hij reportages in Roemenië, Koerdistan en ex-Joegoslavië. In 1994 begon hij als freelancer; sinds 1996 werkt hij voor de krant *De Morgen*. Hij maakt reportages over uiteenlopende onderwerpen en zijn foto's worden nationaal en internationaal gepubliceerd en tentoongesteld. Sinds 1998 won hij vele prijzen. Sinds 2000 is hij lid van het Panos Pictures Fotoagentschap in Londen.



Verschillen zijn boeiend

Ze heet Evelyn Salm, woont in Sterrebeek en komt uit Estland. Een land bijna anderhalf keer groter dan België met slechts 1,3 miljoen inwoners. Bracht onze dicht bevolkte Rand een schok teweeg?

TEKST Nathalie Dirix • FOTO Filip Claessens

Haar ontwapende glimlach vertelt je meteen dat ze van menselijke contacten houdt. En dat ze – waar ze zich ook ter wereld bevindt – connecties met mensen wil maken. Haar moedertaal is het Ests, maar ondertussen spreekt ze al een aardig mondje Nederlands. 'Toen ik mijn zoon in een Nederlandstalige school inschreef, nam ik meteen de beslissing om zelf Nederlands te leren. Daar ben ik nog steeds blij mee. Het helpt mij vandaag om met andere ouders aan de schoolpoort een babbel te slaan en om met mijn Nederlandstalige vriendin een gesprek in haar moedertaal te voeren.'

BIEREXPERTE

Salm studeerde aan de universiteit in Estland voedingstechnologie. Toch is ze niet op een

obsessieve manier met voedsel bezig. 'Tijdens mijn studies heb ik een wijze les geleerd: geen enkel voedingsmiddel is slecht voor je, zolang je het met mate eet. Diezelfde regel pas ik toe bij het drinken van bier. Mijn man en ik zijn verzot op de Belgische bieren. Wist je dat ik vroeger in Estland in een brouwerij heb gewerkt? Ik deed er kwaliteitscontroles op het bier dat van de productielijn kwam. Smaak en kwaliteit van bier zijn dus geen onbekend terrein voor mij.'

CULTUREN PROEVEN

Wat Salm opvalt, is dat België een goed uitgebouwd wegennet heeft. Dat je vanuit Sterrebeek op iets meer dan anderhalf uur aan de Belgische kust kan zijn, vindt ze pure luxe. Een andere positieve ervaring is de diversiteit van

WAT JE ZEKER MOET ZIEN IN ESTLAND

Het oude gedeelte van de stad Tallinn.

HET LEKKERSTE UIT ESTLAND

Het donkere roggebrood.

MOOISTE PLEK IN ESTLAND

De tuin van mijn grootvader.

culturen die je hier aantreft. 'In mijn thuisland zijn de meeste inwoners van Estland. We hebben wel inwoners met een Russische achtergrond, maar dat is het. Hier in de Rand rond Brussel tref je zoveel verschillende nationaliteiten aan. Andere culturen proeven, is een van mijn favoriete bezigheden.'

EEN BEWUSTE KEUZE

Salm weet de goede kanten van het leven in België te waarderen, maar mist ze de uitgestrekte natuur en de duizenden eilandjes van Estland niet? 'Wat ik het meest mis, is mijn familie. Doordat mijn familiaal netwerk zich op duizenden kilometers hiervandaan bevindt en mijn man van 's morgens tot 's avonds voor de NAVO aan het werk is, sta ik er voor zowat alles alleen voor. Ik kan je verzekeren dat ik mijn handen vol heb met de opvang van mijn twee zontjes van drie en zeven jaar. Maar laten we daar vooral niet te veel over klagen. Mijn echtgenoot en ik hebben destijds bewust voor een ervaring in het buitenland gekozen en als ik zie hoe dit onze blik op de wereld heeft verruimd dan kan ik alleen maar zeggen dat we opnieuw deze keuze zouden maken.'

MET HUMOR DE TOEKOMST IN

Of ze van plan zijn nog vele jaren in België te blijven? 'We weten niet wat de toekomst brengt. We beleven hier nu een aangename tijd en willen daar zoveel mogelijk van genieten zonder te veel over de toekomst te piekeren. Zie je dat schilderij aan de muur van die uitbundige, oude vrouw die wat gek doet? Dat heeft een vriendin van mij enkele jaren geleden gemaakt. Het stelt mezelf binnen vijftig jaar voor. Als ik daarnaar kijk, word ik elke keer herinnerd aan het leven dat voorbijflitst en dat we – voor we het weten – oud zijn. Onze tijd is te kort om daar treurig over te doen. Vandaar dat wij ervoor kiezen om met een gezonde dosis zelfrelativering en veel gevoel voor humor de toekomst tegemoet te gaan.'

DE **UNTERSCHIEDE SIND SPANNEND**

Ihr entwaffnendes Lächeln zeigt einem sofort, dass sie menschliche Kontakte liebt. Und dass sie – wo auch immer sie sich in der Welt befindet – Verbindungen zu Menschen knüpfen will. Dafür spricht sie schon ziemlich gut Niederländisch. Sie heißt Evelyn Salm, wohnt in Sterrebeek und kommt aus Estland. Ein Land, das fast eineinhalb Mal so groß wie Belgien ist und nur 1,3 Millionen Einwohner zählt. Hat unser dicht bevölkerter Rand ihr einen Schock versetzt? Nicht wirklich, denn sie weiß Speis und Trank, aber vor allem auch die große Vielfalt der Kulturen, die sie hier antrifft, zu schätzen.